

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Prijedlog plana implementacije Garancije za mlade za razdoblje od 2017. do 2018. godine, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava aktom, KLASA: 018-04/17-01/01, URBROJA:524-04-04-01/02-17-25 od 12. lipnja 2017 godine.
2. Zadužuje se Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da, zajedno sa Savjetom za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade, aktivno prati provedbu i učinkovitost mjera i aktivnosti iz Plana implementacije iz točke 1. ovoga Zaključka koje su u nadležnosti tijela državne uprave.
3. Zadužuje se Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da Prijedlog plana implementacije iz točke 1. ovog Zaključka, na odgovarajući način, dostavi Glavnom tajništvu Europske komisije.
4. Zadužuje se Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da o ovom Zaključku izvijesti nadležna tijela nositelje provedbe mjera i aktivnosti iz Prijedloga plana implementacije iz točke 1. ovog Zaključka.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

Klasa:
Urbroj:
Zagreb.

O b r a z l o ž e n j e

Plan implementacije Garancije za mlade (Plan implementacije) je dokument komunikacije Republike Hrvatske prema Europskoj komisiji, kojim se na jednom mjestu prikazuje provedba reformi i mjera radi provedbe Preporuke Vijeća o uspostavi Garancije za mlade (Preporuka). Reforme i mjere Plana implementacije provode se temeljem različitih strateških dokumenata Vlade Republike Hrvatske, a sukladno uputi Europske komisije Plan implementacije prikazuje: kako će se Preporuka provoditi na nacionalnoj razini, koje uloge tijela javne vlasti i ostale organizacije imaju u njenoj provedbi, koje je mjere i reforme potrebno uvesti radi uspostave Garancije za mlade, kako će se financirati, kako će se ocjenjivati napredak u provedbi mjera i reformi te vremenski raspored njihove provedbe.

Tijekom trogodišnje provedbe Garancije za mlade, od početka 2014. do kraja 2016. godine, kako u Hrvatskoj, tako i u drugim članicama Europske unije, uočeni su prvi pozitivni učinci, ali i prve teškoće u provedbi. Na temelju prikupljenih podataka o učincima provedbe, Europska komisija je 4. listopada 2016. godine objavila Komunikaciju pod nazivom „Tri godine provedbe Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih“. Komunikacija je ukazala na uspješne elemente provedbe, posebno u vidu provedbe velikih reformskih procesa, ali i na potrebu za osnaživanjem cjelokupne provedbe Garancije za mlade. Temeljem navedene Komunikacije, Vijeće EPSCO je na sjednici održanoj 08. prosinca 2016. godine usvojilo i Zaključke Vijeća o provedbi Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih. U Zaključcima se, između ostaloga, ističe velika važnost nastavka provedbe, ali i financiranja mjera Garancije za mlade te su dane smjernice za daljnju provedbu, kako bi nastavak provedbe ove važne inicijative bio što kvalitetniji.

Uzevši u obzir preporuke tijela Europske unije, kao i zaključke izvješća o provedbi Plana implementacije Garancije za mlade u 2014. i u 2015. godini koje na godišnjoj razini usvaja Savjet za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade, donesena je odluka o redefiniciji postojećeg Plana implementacije. Redefiniranjem se želi postići bolja preglednost mjera i reformi, veća usklađenost mjera s ciljnim skupinama i glavnim ciljem Preporuke, te olakšati praćenje provedbe mjera, čime bi se omogućila i veća transparentnost provedbe predviđenih mjera i reformi.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

PLAN IMPLEMENTACIJE GARANCIJE ZA MLADE

za razdoblje od 2017. do 2018. godine

svibanj 2017. godine
ULICA GRADA VUKOVARA 78, 10000 ZAGREB

Sadržaj

...O PLANU IMPLEMENTACIJE	4
1. UVOD	5
1.1. DEFINICIJA MLADE OSOBE U STATUSU NEET, KVALITETE I TRENUTKA PRIHVAĆANJA PONUDE TE TRENUTKA ULASKA I IZLASKA IZ GARANCIJE ZA MLADE	5
1.1.a NEET osobe u RH.....	5
1.1.b Određivanje kvalitete ponude	6
1.1.c Trenutak prihvaćanja ponude	6
1.1.d Trenutak ulaska/izlaska u GZM.....	6
1.2. POLOŽAJ MLADIH NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ	7
1.2.a Nezaposlenost mladih	7
1.2.b Zaposlenost mladih.....	10
1.2.c Osnovni pokazatelji zapošljavanja mladih u inozemstvu.....	11
1.2.d Mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	12
1.2.e Mladi u riziku od napuštanja obrazovanja.....	13
1.3. PREPORUKE O PROVEDBI GARANCIJE ZA MLADE NAKON 2016. GODINE	14
1.3.a Postupak praćenja i prikupljanja podataka	14
2. IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE U REPUBLICI HRVATSKOJ	16
2.1 PROVEDENE REFORME I FORMULACIJA NACIONALNE GARANCIJE ZA MLADE.....	16
2.2. SHEMATSKI PRIKAZ USPOSTAVE SUSTAVA GZM	19
A. IZRAVNA PROVEDBA MJERA GARANCIJE ZA MLADE.....	20
B. PODRŠKA USPOSTAVI SUSTAVA GZM.....	24
C. PROVEDBA AKTIVNOSTI DOHVATA („OUTREACH“ AKTIVNOSTI)	26
D. MJERE PREVENCIJE I KOMPLEMENTARNE MJERE.....	31
3. FINANCIRANJE GARANCIJE ZA MLADE.....	33
PRILOZI.....	34

POPIS KRATICA

APZ - aktivna politika zapošljavanja

CESI - Centar za, edukaciju, savjetovanje i istraživanja

CPU – Cjeloživotno profesionalno usmjeravanje

EMCO – eng. *Employment Committee*, Odbor za zapošljavanje pri EK i glavni savjetodavni odbor za Vijeće EPSCO

EMCO Ig – eng. *Employment Committee Indicators Group*, radna skupina EMCO Odbora koja se bavi praćenjem provedbe politika zapošljavanja

EPSCO – eng. *Employment and Social Affairs Ministers in the Employment and Social Affairs Council*, vijeće koje okuplja ministre nadležne za zapošljavanje, socijalna pitanja, zdravstvo i zaštitu potrošača iz svih država članica EU

EQF – eng. *European Qualifications Framework*, Europski kvalifikacijski okvir

ESF - Europski socijalni fond

EU – Europska unija

GZM - Garancija za mlade

HGK - Hrvatska gospodarska komora

HKO - Hrvatski kvalifikacijski okvir

HOK - Hrvatska obrtnička komora

HUP - Hrvatska udruga poslodavaca

HURS - Hrvatska udruga radničkih sindikata

HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje

IZM – Inicijativa za zapošljavanje mladih (eng. *Youth Employment Initiative*)

MAPZ - Mjere aktivne politike zapošljavanja

MFIN - Ministarstvo financija

MHS - Matica hrvatskih sindikata

MINGO - Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta

MKULT - Ministarstvo kulture

MMH - Mreža mladih Hrvatske

MRMS - Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

MDOMSP - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

MZO - Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NHS - Nezavisni hrvatski sindikati

OCD - Organizacije civilnog društva

OPULIP – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali

PIGZM – Plan implementacije Garancije za mlade

SSSH - Savez samostalnih sindikata Hrvatske

UZUVRH - Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

YEI – eng. *Youth Employment Initiative*

YG – eng. *Youth Guarantee* (Garancija za mlade)

...O PLANU IMPLEMENTACIJE

Plan implementacije Garancije za mlade (Plan implementacije) je dokument komunikacije Republike Hrvatske prema Europskoj komisiji, kojim na jednom mjestu prikazujemo provedbu reformi i mjera koje se provode temeljem različitih strateških dokumenata Vlade RH. Na prijedlog Europske komisije, Plan implementacije treba na jednostavan i jasan način prikazati kako će se **Preporuka Vijeća o uspostavi Garancije za mlade**¹ (Preporuka) provoditi na nacionalnoj razini, koje uloge tijela javne vlasti i ostale organizacije imaju u njenoj provedbi, koje je mjere i reforme potrebno uvesti radi uspostave Garancije za mlade, kako će se financirati, kako će se ocjenjivati napredak u provedbi mjera i reformi te vremenski raspored njihove provedbe.

Prvi Plan implementacije donesen je 2014. godine. Za izradu Plana korišten je predložak Europske komisije, a za izradu mjera **Radni dokument Komisije (SWD)**² koji pruža smjernice, odnosno prijedloge o mogućem razvoju mjera i politika radi uspostave Garancije za mlade. Plan implementacije je objedinio nove mjere, specifično osmišljene radi uspostave Garancije za mlade, s mjerama i reformama planiranim unutar drugih strateških dokumenata, čime se na jednom mjestu dobio obuhvatan pregled mjera i politika usmjerenih na aktivaciju mladih na tržištu rada. Radi osnaživanja partnerskog pristupa te zbog koordinacije velikog broja reformi i mjera, Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava kao koordinator provedbe Garancije za mlade osnovalo je i Savjet za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade.

Tijekom trogodišnje provedbe, od početka 2014. do kraja 2016. godine, kako u Hrvatskoj, tako i u drugim članicama EU, uočeni su prvi pozitivni učinci, ali i prve teškoće u provedbi. Na temelju prikupljenih podataka o učincima provedbe GZM-a u svim državama članicama te temeljem nalaza Europskog revizorskog suda o provedbi programa GZM-a u 7 država članica, jedna od kojih je bila i RH, Europska komisija je 4. listopada 2016. godine objavila Komunikaciju pod nazivom **Tri godine provedbe Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih**³. Komunikacija je ukazala na uspješne elemente provedbe, posebno u vidu provedbe velikih reformskih procesa, ali i na potrebu za osnaživanjem provedbe Garancije za mlade. Temeljem Komunikacije, Vijeće EPSCO je na sjednici održanoj 08. prosinca 2016. godine usvojilo i **Zaključke Vijeća o provedbi Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih**⁴. U zaključcima se, između ostaloga, ističe velika važnost nastavka provedbe, ali i financiranja mjera Garancije za mlade te su dane smjernice kako bi nastavak provedbe ove važne inicijative bio što kvalitetniji.

Uzevši u obzir preliminarne nalaze Europskog revizorskog suda o rezultatima provedbe programa GZM-a u RH, zaključke izvješća o provedbi Plana implementacije Garancije za mlade u 2014. i u 2015. godini te posebno nalaze i preporuke **Vanjske evaluacije mjera aktivne politike zapošljavanja**⁵ koju je 2015. godine proveo Hrvatski zavod za zapošljavanje, donesena je odluka o redefiniciji Plana implementacije. Redefiniranjem se želi postići bolja preglednost mjera i reformi, veća usklađenost mjera s ciljnim skupinama i glavnim ciljem Preporuke, te olakšati praćenje provedbe mjera, čime bi se omogućila i veća transparentnost provedbe predviđenih mjera i reformi.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ.C.2013.120.0001:0006:EN.PDF>

² Radni dokument osoblja Komisije (SWD) uz Prijedlog Preporuke Vijeća o uspostavi Garancije za mlade (COM (2012) 729 konačna verzija): <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1036&newsId=1731&furtherNews=yes>.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0646&from=EN>

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15015-2016-INIT/hr/pdf>

⁵ <http://www.hzz.hr/default.aspx?id=31711>

1. UVOD

1.1. DEFINICIJA MLADE OSOBE U STATUSU NEET, KVALITETE I TRENUTKA PRIHVAĆANJA PONUDE TE TRENUTKA ULASKA I IZLASKA IZ GARANCIJE ZA MLADE

1.1.a NEET osobe u RH

Statistika vezana uz zaposlenost i nezaposlenost opisuje tržište rada na način da pruža podatke o osobama koje imaju posao i osobama koje su aktivne u potrazi za poslom. Međutim, analiza sudjelovanja na tržištu rada za mlade osobe je nešto drugačija, posebno stoga što⁶:

- veliki broj mladih osoba u dobi od 15 do 24 godine još uvijek pohađaju školu ili se obrazuju na višoj/drugoj razini;
- postoji skupina mladih osoba koje još nisu u radnom odnosu (nezaposleni su ili ekonomski neaktivni), ali pri tome nisu u obrazovanju.

Udio mladih ljudi koji nisu zaposleni i ne obrazuju se, dalje se može podijeliti na one mlade osobe koje su nezaposlene i one koje se smatraju ekonomski neaktivnima (drugim riječima, oni nemaju posao niti ga aktivno traže). Bez obzira na aktivnost prilikom traženja posla, svi su oni u fokusu provedbe Garancije za mlade te se skraćeno nazivaju mladim osobama u statusu NEET (engl. *Not in Employment, Education or Training*).

Uspostavom Garancije za mlade nastoji se **sprečiti ulazak mlade osobe u NEET status**, odnosno nastoji se potaknuti uspostava takvog sustava podrške u svim državama članicama koji će omogućiti da, sukladno tekstu Preporuke o uspostavi Garancije za mlade: „*sve osobe mlađe od 25 godina dobiju kvalitetnu ponudu za posao, nastavak obrazovanja, naukovanje ili pripravništvo u roku od četiri mjeseca od gubitka radnog mjesta ili prestanka formalnog obrazovanja.*”⁷

Člankom 16. Uredbe EU br. 1304/2013 o Europskom socijalnom fondu⁸ države članice mogu na dobrovoljnoj osnovi odlučiti proširiti ciljanu skupinu kako bi obuhvatili i osobe mlađe od 30 godina, što je Republika Hrvatska i učinila.

U kontekstu provedbe mjera Garancije za mlade, u Republici Hrvatskoj NEET osobama (engl. NEET - *Not in Employment, Education or Training*) smatramo osobe u dobnoj skupini od 15 do 29⁹ godina, koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih. Time mogu biti korisnici mjera Garancije za mlade, i to na način da ispunjavaju sva tri navedena kriterija:

- ✓ NE RADE – smatraju se nezaposlenom osobom u skladu s propisima koji reguliraju područje posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti te propisima koji reguliraju radne odnose.
- ✓ NISU U SUSTAVU REDOVITOG OBRAZOVANJA - u skladu s propisima koji uređuju djelatnost osnovnog, srednjeg ili visokog obrazovanja.

⁶ Tumačenje preuzeto s: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=hr>

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1304&from=en>

⁹ Dobna granica definirana statističkim pojmom, sukladno Eurostat metodologiji, odnosno mjere mogu koristiti one mlade osobe koje su napunile 15 godina života, sve do dana kada navršavaju 30. godinu života.

- ✓ NISU U SUSTAVU OBRAZOVANJA ODRASLIH - u skladu s propisima koji uređuju područje obrazovanja odraslih, a riječ je o obrazovnim programima za stjecanje cjelovite i djelomične kvalifikacije koji obuhvaćaju i programe osposobljavanja, usavršavanja ili specijalističkog usavršavanja, te koji nisu u mjeri osposobljavanja na radnom mjestu, na koje ih je uputio ili o kojima ih je obavijestio Hrvatski zavod za zapošljavanje, bez obzira na izvor financiranja.

Razlikujemo dvije podskupine mladih u NEET statusu i to:

1. **Nezaposleni** – mladi koji su prijavljeni u službenu evidenciju nezaposlenih osoba.
2. **Neaktivni** – mladi koji nisu u sustavu redovitog obrazovanja, ne rade i pri tome nisu registrirani u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a.

1.1.b Određivanje kvalitete ponude

KVALITETNOM PONUDOM mjere GZM smatramo sve ponude kojima se osoba u statusu NEET unutar 4 mjeseca od prijave u evidenciju nezaposlenih osoba uključuje u rad, sustav redovitog obrazovanja ili obrazovanja odraslih kako je opisano u definiciji NEET osobe, sukladno pozitivnim propisima koji reguliraju navedena područja.

1.1.c Trenutak prihvatanja ponude

TRENTKOM PRIHVAĆANJA PONUDE ZA POSAO TE ZA PRIPRAVNIŠTVO ILI VJEŽBENIŠTVO smatramo datum prijave na obvezna osiguranja, tj. dan od kada teku prava po osnovi zaposlenosti.

TRENTKOM PRIHVAĆANJA PONUDE OBRAZOVANJA/OSPOSOBLJAVANJA smatramo stvarni datum početka obrazovanja.

TRENTKOM PRIHVAĆANJA PONUDE ZA STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD BEZ ZASNIVANJA RADNOG ODNOSA smatramo datum prijave na obvezna osiguranja.

1.1.d Trenutak ulaska/izlaska u GZM

Ulaskom u Garanciju za mlade smatra se **datum prijave u službenu evidenciju nezaposlenih osoba**, bez obzira na vrijeme provedeno u nezaposlenosti i/ili neaktivnosti i/ili vremenu proteklom od završetka redovnog obrazovanja prije prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.

Izlaskom iz Garancije za mlade smatra se **izlazak iz evidencije nezaposlenih osoba**, zapošljavanje ili uključivanje u obrazovanje/osposobljavanje te izlazak iz dobne skupine (navršavanje 30. godine života prije ulaska u intervenciju/aktivnost).

Svaka mlada osoba može imati **više ulazaka i izlazaka iz Garancije** (odnosno evidencije nezaposlenih osoba). Za ulazak u Garanciju bitna je dobna granica osobe, odnosno mlada osoba može koristiti mjere Garancije za mlade sve **do navršene 30. godine života**.

Svakim novim ulaskom u evidenciju (ili vraćanjem iz obrazovanja/osposobljavanja nezaposlenih) osoba ponovo ulazi u Garanciju i za nju **ponovo počinje teći rok od 4 mjeseca** za provedbu aktivnosti radi dobivanja daljnje kvalitetne ponude.

1.2. POLOŽAJ MLADIH NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

1.2.a Nezaposlenost mladih

U 2016. godini nastavljeni su opći pozitivni trendovi na tržištu rada: registrirana nezaposlenost, kao i ona anketna, nastavile su se sustavno smanjivati. U odnosu na 2015. godinu, 2016. godine registrirano je 44.046 nezaposlenih osoba manje, a prema Anketi o radnoj snazi (LFS) u 2016. godini anketna nezaposlenost je pala na 13,3% u odnosu na 16,1% koliko je iznosila u 2015. godini.

Kada su u pitanju mlade osobe, u razdoblju od 2013. do 2015. godine bilo je pozitivnih promjena koje su još snažnije nastavljene u 2016. godini, a Republika Hrvatska se prema praćenju Europske komisije nalazi među državama članicama s najvećim pomacima u pogledu borbe protiv nezaposlenosti mladih¹⁰. No usprkos tomu, stopa nezaposlenosti i dalje je među najvišima u EU te je potrebno nastaviti s provođenjem predviđenih reformi. Kretanja nezaposlenosti mladih je moguće vidjeti u sljedećoj tablici:

Tablica 1 – pregled kretanja nezaposlenosti mladih od 2013. do 2016. godine u Republici Hrvatskoj

		2013.	2014.	2015.	2016.
Anketna nezaposlenost¹¹ (godišnja stopa)	ukupno (15-64)	17,4%	17,2%	16,1%	13,3%
	15-24	50,0%	45,5%	42,3%	31,3%
	25-29	23,4%	22,7%	20,5%	19,0%
	15-29	34,1%	32,3%	29,8%	24,6%
Stopa NEET¹² (godišnja stopa)	15-24	19,6%	19,3%	18,1%	16,9%
	od toga nezaposleni	13,9%	14,5%	13,2%	10,9%
	od toga neaktivni	5,7%	4,8%	4,9%	6,0%
	25-29	27,1%	26,2%	23,2%	24,3%
	od toga nezaposleni	17,8%	17,5%	16,1%	14,3%
	od toga neaktivni	9,3%	8,7%	7,1%	10,0%
	15-29	22,3%	21,8%	19,9%	19,5%
	od toga nezaposleni	15,3%	15,6%	14,2%	12,1%
	od toga neaktivni	7,0%	6,2%	5,7%	7,4%
Registrirana nezaposlenost¹³ (godišnja stopa)	ukupno	345.112	328.187	285.906	241.860
	15-24	65.759	59.276	49.724	39.858
	25-29	47.441	43.207	35.001	28.683
	15-29	113.200	102.484	84.724	68.541
	udio mladih 15-24 u ukupnoj nezaposlenosti	19,1%	18,1%	17,4%	16,5%
	udio mladih 25-29 u ukupnoj nezaposlenosti	13,7%	13,2%	12,2%	11,9%
	udio mladih 15-29 u ukupnoj nezaposlenosti	32,8%	31,2%	29,6%	28,3%

Izvor podataka – EUROSTAT, HZZ

¹⁰ The Youth Guarantee country by country - Croatia

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=en&intPageId=3328>

¹¹ Stopa nezaposlenosti prema Anketi o radnoj snazi, izvor: EUROSTAT

¹² Stopa osoba koje nisu u zapošljavanju, obrazovanju ili treningu prema Anketi o radnoj snazi, izvor: EUROSTAT

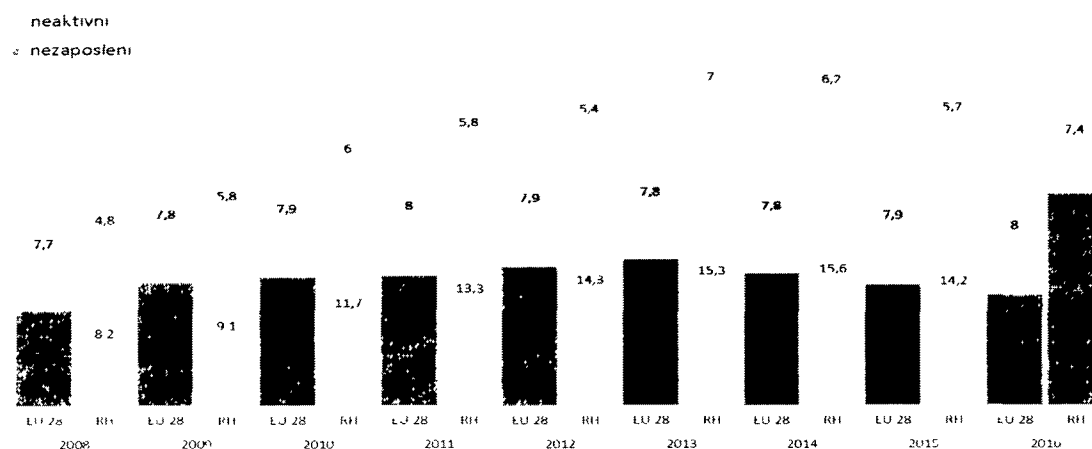
¹³ Nezaposlenost prema službenoj evidenciji nezaposlenih osoba, izvor: HZZ

Stopa anketne nezaposlenosti mladih prikazuje broj nezaposlenih mladih kao postotak unutar ukupne radne snage mladih osoba. Ukupnu radnu snagu čine nezaposlene i zaposlene mlade osobe. U **dobnoj skupini od 15 do 29 godina** stopa nezaposlenosti u stalnom je opadanju od 2013. do 2016. godine te je u navedenom razdoblju nezaposlenost smanjena za 9,5 postotnih bodova. U **dobnoj skupini od 15 do 24 godine** pad stope nezaposlenosti još je izraženiji. Tako je nezaposlenost u toj dobnoj skupini pala s 50% u 2013. na 31,3% u 2016. godini, odnosno smanjena je za čak 18,7 postotnih bodova, od čega je samo u prošloj godini (od 2015. do 2016. godine) smanjena za čak 11 postotnih bodova. Drugim riječima, u 2016. godini od svih mladih u dobnoj skupini od 15-24 koji su sudjelovali na tržištu rada, njih 31,3% nije bilo zaposleno. Premda je europski prosjek nezaposlenosti mladih dobnu skupinu 15-24 u 2016. godini bio na 18,7%, odnosno 12,6 postotnih bodova niži od RH stope, on je u odnosu na 2015. godinu smanjen za samo 1,5 postotni bod, što daje ohrabrenje RH da dostizanje europskog prosjeka, uz obveznu provedbu reforme obrazovanja te provedbe mjera za obrazovanje u okviru mjera GZM, predstavlja realan cilj. Ujedno je smanjena i stopa **dugotrajno nezaposlenih** mladih (koji na posao čekaju duže od 12 mjeseci), koja je pala za 8,3 postotna boda, s 18,4% u 2013. na 10,1% u 2016. godini.

Stopa osoba u statusu NEET pokazuje udio mladih osoba koje nisu zaposlene te istovremeno ne sudjeluju u obrazovanju (redovitom obrazovanju ili obrazovanju odraslih) u odnosu na ukupnu populaciju mladih. Prema podacima za 2016. godinu, stopa NEET za dobnu skupinu od 15-29 bila je 19,5%, što znači da od ukupne populacije mladih od 15 do 29, u 2016. godini njih 19,5% više nije bilo u obrazovanju, ali pri tom nisu bili niti zaposleni. U odnosu na 2014. godinu, NEET stopa za dobnu skupinu 15-29 pokazuje pad od 2,3 postotna boda. Moguće je primijetiti da se od 2008. do 2016. godine udio mladih od 15-29 u ukupnoj populaciji sustavno smanjuje za otprilike 0,2 postotna boda po godini, no kako se stopa NEET prikazuje kao omjer, a ne cijeli broj, njeno smanjenje ne može se isključivo povezati s negativnim demografskim trendom.

Promatrajući aktivnost u odnosu na traženje posla i raspoloživost za radom, u dobnoj skupini **15-24**, od 16,9% NEET-osoba u 2016. godini, njih 10,9% je bilo nezaposleno (prema LFS-u, omjer nezaposlenih mladih unutar ukupne dobne skupine mladih osoba), dok je njih 6,0% bilo neaktivno (nisu tražili posao). U ukupnoj dobnoj skupini **15-29**, neaktivnost NEET osoba se povećala sa 7% u 2013. na 7,4% u 2016. godini. Grafički prikaz 1 pokazuje kretanje osoba u statusu NEET s obzirom na status aktivnosti pri traženju posla:

Grafički prikaz 1 – Usporedba kretanja stope NEET – RH/EU 28 (15-29 godina)

Navedeni podaci pokazuju trend smanjenja stope osoba u statusu NEET, ali i ukazuju na činjenicu da se u RH mladi nalaze u statusu NEET većinom zbog nezaposlenosti. Navedeno se može dvojako protumačiti: prvo, da stopa NEET u RH uvelike ovisi o dostupnosti radnih mjesta za mlade osobe ili drugo, da stopa ovisi o mogućnostima i zainteresiranosti dobne skupine 15-24 za nastavkom obrazovanja u višem stupnju. Istovremeno, vidljivo je da RH u odnosu na prosjek EU28 ima manje neaktivnih NEET osoba (onih koji ne traže posao ili ne žele raditi). Budući da ne znamo prave razloge zbog kojih se 7,4% mladih od 15-29 godina ne žele aktivirati na tržištu rada, kao niti prave razloge zbog kojih 12,1% mladih od 15-29 ne može pronaći posao, 2017. godine uspostaviti će se sustav analize i praćenja osoba u NEET statusu. Stoga će u narednom razdoblju biti moguće pratiti i jasniju strukturu mladih koji ne sudjeluju u obrazovanju, niti su zaposleni te izvršiti odgovarajuće analize.

Prosječni broj **registriranih nezaposlenih mladih**, odnosno mladih prijavljenih u evidenciju HZZ-a, u dobnoj skupini 15-29 u razdoblju od 2013. do 2016. godine smanjen je za 44.659 osoba te je u 2016. nastavljen trend opadanja registrirane nezaposlenosti. Osim toga, udio mladih od 15-29 u apsolutnom broju registrirane nezaposlenosti u razdoblju od 2013. do 2016. godine smanjen je za 4,5 postotna boda te je u 2016. iznosio 28,3%. Ukoliko se u obzir uzmu populacijski podaci Eurostata, vidljivo je da je u razdoblju od 2013. godine u odnosu na 2016. godinu¹⁴ omjer mladih u ukupnoj populaciji smanjen za 0,67 postotnih bodova, čime se samo manji dio smanjenja udjela mladih u registriranoj nezaposlenosti može pripisati ovom negativnom demografskom trendu.

Prema obrazovnom statusu, u 2016. godini najviše registriranih nezaposlenih mladih osoba, čak 68,5%, imaju srednjoškolsko obrazovanje, dok je njih 20,6% visoko obrazovano („ne-sveučilišna razina“/non-university degree, sveučilišna ili postdiplomska razina). U usporedbi s podacima za 2015., nezaposlenost mladih je pala za sve razine obrazovanja. Od svih skupina mladih najznačajniji pad zabilježen je među osobama sa srednjoškolskim obrazovanjem (za 21,4%) i osnovnim obrazovanjem (za 20,8%).

Mladi s **niskom razinom kvalifikacija** (razine 0-2 prema HKO-u) nalaze se u vrlo nepovoljnom položaju te je usporedbom podataka 2015. i 2016. godine vidljiv značajan porast njihovog udjela u dugotrajnoj nezaposlenosti (čine čak 42% u ukupnoj populaciji registriranih nezaposlenih mladih). Budući da je 2015. godine bio povećan broj korisnika mjere javnih radova koju tradicionalno koriste najugroženije skupine nezaposlenih osoba, može se zaključiti da je veći broj mladih s niskom razinom kvalifikacija u dugotrajnoj nezaposlenosti u 2016. godini rezultat manjeg ulaganja u mjeru javnog rada u 2016. Tablični prikaz podataka dostupan je u prilogu (Tablica 3).

Promatrajući položaj **mladih osoba s invaliditetom** koje su prijavljene u HZZ-u, vidljivo je da se u 2016. godini udio nezaposlenih mladih s invaliditetom u općoj populaciji nezaposlenih mladih blago povećao - s 2,8% na 3,6%. Također, najveći je udio osoba s invaliditetom koje imaju završeno srednjoškolsko obrazovanje. Zabrinjava podatak da se udio mladih osoba s invaliditetom povećava ako se promatra dužina boravka u evidenciji HZZ-a te je čak 25,2% svih mladih koji su u evidenciji HZZ-a 5 i više godina upravo mlade osobe s invaliditetom. Navedeni udjeli povećavaju se iz dva razloga – zato što se blago povećan broj prijavljenih mladih osoba s invaliditetom, ali i zato što se ukupan broj nezaposlenih mladih osoba bez teškoća smanjuje većom brzinom. Tablični prikazi podataka o nezaposlenim osobama s invaliditetom dostupni su u prilogu (Tablice 3 i 4).

¹⁴ Referentni podaci za izračun: 2013. godina: 780.459 osoba od 15-29 / 4.262.140 ukupna populacija; 2016. godina: 739.397 osoba od 15-29 / 4.190.669 ukupna populacija.

1.2.b Zaposlenost mladih

Prema podacima EUROSTAT-a, ukupan broj osoba koje rade prema anketi o radnoj snazi kontinuirano raste od 2014. do 2016. U populaciji mladih, tj. u dobnoj skupini od 15 do 29 godina, usporedbom 3. kvartala od 2014. do 2016. godine, vidljivo je da je tijekom 2015. godine broj mladih koji rade smanjen za 3,32%, da bi u 2016. godini porastao za čak 9,34%. Promatrajuću mlade prema dobnim skupinama, u 2016. moguće je uočiti da je u dobnoj skupini od 25-29 broj mladih koji rade smanjen za 5,14%, dok je broj mladih koji rade u dobnoj skupini od 15-24 porastao za nevjerojatnih 35,12%. Promatrajući **razine obrazovanja** mladih koji izjavljuju da rade, u 3. kvartalu 2016. godine najviše je porastao broj mladih od 15-24 godine na razini srednjoškolskog obrazovanja.

Stopa zaposlenosti govori o udjelu zaposlenih osoba u određenoj populaciji. Podaci za 2016. godinu su još uvijek nedostupni, no promatrajući podatke za 2014. i 2015. godinu vidljiv je blag porast stope zaposlenosti u ukupnoj populaciji mladih (15-29) – s 34,1% u 2014. godini na 34,8% u 2015. Porast stope zaposlenosti mladih tijekom 2015. godine, uz istovremeni pad ukupnog broja mladih osoba koje izjavljuju da rade, ukazuje na blago smanjene ukupne populacije mladih osoba. O populaciji mladih i utjecaju migracije na radnu snagu mladih bit će više riječi kasnije. Također je važno primijetiti da je stopa zaposlenosti mladih rasla istim intenzitetom kao stopa zaposlenosti ukupne populacije (15-64). Tablični prikaz podataka dostupan je u prilogu (Tablica 2).

Prema podacima **Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje** krajem 2016. godine evidentirano je 1.440.188 zaposlenih (ukupan broj osiguranika). Udio mladih osoba 15-29 godina u navedenom broju iznosi 254.692, odnosno 17,7%. U odnosu na 2015. godinu, kada je broj zaposlenih mladih osoba 15-29 godina bio 245.079, ovo je povećanje od 3,9%. Mladi 15-24 godine čine 6,7% ukupnog broja osiguranika, što je u usporedbi s 2015. godinom povećanje od 9,4%.

Od ukupnog broja zaposlenih mladih (15-29 godina), 48% ima sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, dok **52% mladih radi na određeno vrijeme**. U dobnoj skupini 15-24 godine udio ugovora na neodređeno vrijeme je nešto niži, 35,2% mladih ove dobne skupine ima ugovor na neodređeno vrijeme, dok 64,8% radi na ugovor na određeno vrijeme.

Promatrajući razdoblje 2013.-2016., ukupan broj osiguranika bilježi konstantni rast od 2014. godine. Isti trend zabilježen je i u dobnoj skupini 15-29, dok broj zaposlenika u dobnoj skupini 15-24 bilježi stalni rast u cjelokupnom razdoblju.

1. siječnja 2015. godine uvedena je fiskalna olakšica za zapošljavanje mladih do 30 godina starosti na ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Poslodavac može navedenu olakšicu koristiti 5 godina. Ova mjera je istovremeno i podrška demografskoj i populacijskoj politici kroz osiguravanje radne i socijalne sigurnosti. Ukupan broj mladih koji su temeljem ove olakšice bili zaposleni na neodređeno vrijeme u 2015. godini bio je 33.508, dok je ukupan broj zaposlenih mladih osoba uz ovu olakšicu do kraja prosinca 2016. godine bio 57.988, što je povećanje za 24.480 osoba. Od toga broja, 7.102 mlade osobe su novozaposlene, dok je 50.886 mladih osoba korištenjem fiskalne olakšice dobilo ugovor na neodređeno vrijeme („prešli“ su s ugovora na određeno na ugovor na neodređeno vrijeme).

Tijekom 2016. godine iz **evidencije nezaposlenih osoba** zaposlene su ukupno 218.834 osobe. Od navedenog broja, temeljem radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti zaposlena je 102.861 mlada osoba, što čini njihov udio od 47,1% u zapošljavanju na temelju radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti. Od ukupnog broja zaposlenih mladih temeljem ugovora o radu i drugih poslovnih aktivnosti, 87.194 osobe, odnosno njih 86,7% zaposleno je **temeljem ugovora o radu**. Usporedbom s brojem

evidentiranih osiguranika u HZMO-u, može se zaključiti da je 34,2% osiguranika prethodno bilo prijavljeno u evidenciji nezaposlenih pri HZZ-u. Također, u 2016. godini temeljem radnog odnosa i drugih poslovnih aktivnosti zaposleno je 1.389 **mladih osoba s invaliditetom**, od čega je temeljem ugovora o radu zaposleno njih 1.316. Mlade osobe su se u 2016. godini najčešće zapošljavale u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, nakon čega slijedi trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala te na trećem najčešćem mjestu prerađivačka industrija. Također, moguće je primijetiti da se gotovo polovina mladih najčešće zaposli u roku od 3 mjeseca (njih 47,8%) te većina mladih koji se zaposle iz evidencije HZZ-a na zaposlenje čekaju 6 mjeseci (njih 71,5%). Međutim, gotovo 10% mladih na zaposlenje je čekalo više od godinu dana. Također, ukupno zapošljavanje mladih temeljem ugovora o radu iz evidencije HZZ-a u 2016. godini smanjeno je za 4,5% (Tablični prikazi podataka dostupni su u prilogu, u tablicama 6 i 7).

U 2016. godini ukupno je bilo 70.728 **korisnika mjera aktivne politike** zapošljavanja, od čega je 63,8% korisnika mjera, odnosno njih 45.118, bilo mlađe do 29 godina. Sveukupno je tijekom 2016. godine u mjere aktivne politike zapošljavanja novouključeno 37.707 osoba, od čega 59,1%, odnosno 22.290, mladih osoba do 29 godina. Najveći broj mladih koristilo je mjeru **Stručno osposobljavanje za rad**, njih 13.613 osoba, od čega je zabilježeno nešto **više novih korisnika u dobnoj skupini 15-24** u odnosu na dobnu skupinu 25-29 godina. U 2016. godini 6.603 mlade osobe bile su uključene u neku od mjera za zapošljavanje (mjere za poticanje zapošljavanja, samozapošljavanje i javni radovi) te se usporedbom s podacima HZMO-a dobiva podatak da je udio mjera u ukupnom zapošljavanju mladih tek 2,6%. Tablični prikaz podataka nalazi se u prilogu, u Tablici 8.

1.2.c Osnovni pokazatelji zapošljavanja mladih u inozemstvu

Promatrajući podatke EUROSTAT-a od 2008. do 2016. godine, moguće je primijetiti da se udio mladih od 15-29 u ukupnoj populaciji sustavno smanjuje za otprilike 0,2 postotna boda po godini. Udio mladih jače je smanjen između 2015. i 2016. godine - za 0,3 postotna boda. Ako se pretpostavi da se populacija iz demografskih razloga smanjuje za 0,2 postotna boda godišnje, preostalih 0,1 moguće je pripisati emigraciji. Preneseno u brojke, populacija mladih od 15-29 od 2015. do 2016. godine smanjena je za 15,966 osoba, što znači da se može pretpostaviti da je oko 5,000 mladih osoba emigriralo¹⁵. Važno je naglasiti da se u Republici Hrvatskoj trenutno pitanje migracija stanovništva ne prati na cjelovit način, nego je ono podijeljeno među različitim institucijama.

Podaci o migraciji stanovništva RH, kako je prati **DZS**, ukazuju na sljedeće:

- 2013. u Hrvatsku se doselilo 10.378 osoba, dok se 15.262 odselilo (migracijski saldo: -4.884)
- 2014. u Hrvatsku se doselilo 10.638 osoba, dok se 20.858 odselilo (migracijski saldo: -10.220)
- Broj mladih od 15-29 koji se 2014. doselio u Hrvatsku iznosi 3.447, dok se 5.149 odselilo (migracijski saldo: -1.702), a mladi čine 24,7% ukupnog broja iseljenih osoba te 32,4% ukupnog broja useljenih osoba.
- 2015. najčešće zemlje u koje se hrvatski državljani iseljavaju su: Njemačka (12.264), Srbija (3.235), Austrija (3.208), Bosna i Hercegovina (2.501) te Italija (1.288)
- a najčešće zemlje iz kojih se useljava u Republiku Hrvatsku su: Bosna i Hercegovina (3.804; od toga 2.811 hrvatskih državljana), Njemačka (1.770; od toga 1.312 hrvatskih državljana) te Srbija (1.038; od toga 632 hrvatska državljana).

¹⁵ S 01. siječnja 2015. godine EUROSTAT bilježi 755,363 osobe od 15-29 godina, dok s 01. siječnja 2016. godine bilježi 739,397 mladih osoba.

Prema podacima koje vodi HZZ, a koji provodi aktivnosti informiranja i posredovanja za poslove u inozemstvu, od ulaska Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013. do kraja prosinca 2016. godine 14.385 osoba, koje su bile prijavljene u evidenciji HZZ-a, su se zaposlile u inozemstvu. Od ukupnog broja zaposlenih, najveći broj se zaposlio u Njemačkoj (9.452), Austriji (1.725), Italiji (412), Panami (312) te Sloveniji (297). Najveći broj osoba koje su se zaposlile u inozemstvu imaju završenu srednju školu (9.722), dok završenu osnovnu školu ima 2.557, a fakultetsko obrazovanje ima 1.726 osoba.

Od ulaska Hrvatske u Europsku uniju do kraja prosinca 2016. godine, 4.297 mladih osoba od 15-29 (koje su bile prijavljene u evidenciji HZZ-a) se zaposlilo u inozemstvu. Mladi do 29.g. čine 29,9% ukupnog zapošljavanja u inozemstvu. Od ukupnog broja zaposlenih, najveći broj se zaposlio u Njemačkoj (2.691), Austriji (462), Irskoj (108), Sloveniji (104), te Panami (98). Najveći broj mladih koji su se zaposlili u inozemstvu imaju završenu srednju školu (3.231), dok fakultetsko obrazovanje ima 1.156 osoba.

U 2016. godini u inozemstvu se zaposlilo 1.472 mladih u skupini 15-29. Mladi do 29.g. čine 30,1% ukupnog zapošljavanja u inozemstvu. Od ukupnog broja zaposlenih, najveći broj se zaposlio u Njemačkoj (929), Austriji (145), Irskoj (50), Panami (40), te Sloveniji (31). Najveći broj mladih koji su se zaposlili u inozemstvu imaju završenu srednju školu (1.095), dok fakultetsko obrazovanje imaju 292 osobe.

1.2.d Mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

Osim statističkih podataka o nezaposlenosti mladih, istraživanje pod nazivom „Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj“¹⁶ koje je objavljeno u siječnju 2015. godine, ukazuje da mladi sami doživljavaju nezaposlenost kao najveći problem svoje skupine, jer izravno utječe na mogućnost osamostaljivanja, planiranja budućnosti, izgradnje vlastitih vještina i sposobnosti te obogaćivanja vlastitog obrazovanja.

Nadalje, Hrvatska ima jednu od najviših stopa osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti u EU, na razini od 29,3% 2014. godine, za mlade u dobi od 15-29 (EUROSTAT)¹⁷. Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2020.) izdvaja četiri skupine u najvećem riziku: djeca i mladi, starije osobe i umirovljenici, nezaposleni i osobe s invaliditetom. Uzroci siromaštva i socijalne isključenosti obično su višedimenzionalni, a rizične kategorije često se preklapaju.

Danas postoji veliki broj mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti, koji nužno ne spadaju u postojeću klasifikaciju manjinskih skupina (mladi Romi, mladi s invaliditetom, mladi iz sustava alternativne skrbi i dr.). Suvremeni problemi, kao što su veliki postotak nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj, produljenje vremena ovisnosti o roditeljima, dovode do pojave sve većeg broja mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti sukladno kategorijama obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja, siromaštva i zdravstvene skrbi.

Zbog velike razlike u karakteristikama mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti, potreban je angažman brojnih sustava potpore. Stoga je važno koordinirano djelovanje svih dionika na različitim razinama društva i u različitim područjima, a posebice u područjima zapošljavanja i obrazovanja, gdje se

¹⁶ <http://www.msprn.hr/UserDocsImages//AA1//Potrebe,%20problemi%20i%20potencijali%20mladih%20u%20hrvatskoj%20-%20zavr%C5%A1ni%20izvje%C5%A1taj%20istra%C5%BEivanja.pdf>

javlja najveći rizici. Kao sve značajniji pružatelji preventivnih usluga i usluga potpore mladima u riziku od socijalne isključenosti javljaju se **organizacije civilnog društva**. Tu je prije svega važno prepoznati ulogu udruga mladih i za mlade te rad s mladima na lokalnoj razini koji značajno doprinosi razvoju vještina i povećanju zapošljivosti mladih, posebice onih koji su najudaljeniji od tržišta rada.

1.2.e Mladi u riziku od napuštanja obrazovanja

Prema statistici Eurostata, u Republici Hrvatskoj stopa ranog napuštanja obrazovanja iznosi 2,8%, što je čini najnižom u odnosu na prosjek EU-a od 10,8%.

Sukladno **Analizi stanja u sustavu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja**¹⁸, koja je provedena 2014. godine, 70,7% redovnih učenika srednjih škola u Republici Hrvatskoj, odnosno njih približno 140.000, bilo upisano u neki od 279 strukovnih nastavnih programa.

Osim toga, prisutan je i trend prelaska većeg broja škola na tzv. "klasičan model" obrazovanja za obrtništvo i industriju u kojima se veći broj sati praktične nastave izvodi u školama. To je posljedica složene gospodarske situacije, propadanja obrta i pravnih osoba, nemotiviranosti izvođača praktične nastave te slaboga interesa poslodavaca za licenciranje, a s kojima učenik sklapa ugovor o naukovanju.

Prema navedenoj analizi, u Republici Hrvatskoj je 2014. bilo 299 ustanova za strukovno obrazovanje koje u prosjeku imaju po 400 učenika, u prosječno 10 različitih programa obrazovanja, što je iznimno zahtjevno u financijskom, kadrovskom i organizacijskom smislu. Zbog kadrovskih zahtjeva i zahtjeva za određenim standardom opremljenosti, strukovni programi su skupi, a ustanove za strukovno obrazovanje trebaju značajnu pomoć u prilagodbi i promjeni ponude programa.

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Republici Hrvatskoj priprema učenike za uključivanje na tržište rada, ali i za nastavak obrazovanja na visokim učilištima (četverogodišnji i petogodišnji strukovni programi). Analiza upisa na studijske programe visokih učilišta u Republici Hrvatskoj na osnovu rezultata ispita državne mature u razdoblju od akademske godine 2010./2011. do 2013./2014. pokazala je da 78,08% učenika četverogodišnjih strukovnih škola uspješno polaže ispite državne mature i da 60,7% učenika strukovnih škola upisuje studijske programe visokih učilišta. U razdoblju od 2010. do 2015. godine podaci HZZ-a pokazuju da se najveći broj registriranih nezaposlenih osoba, prosječno 58%, odnosi na osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, točnije osobe sa završenim strukovnim obrazovanjem u trajanju od jedne do četiri godine. Međutim, nisu se provodile sustavne sveobuhvatne analize koje bi istražile povezanost obrazovanja i potreba tržišta rada kroz višegodišnje razdoblje. Značajan pomak napravljen je izradom profila sektora (ASOO, 2012.) i uspostavljanjem alata HKO-a.¹⁹

Visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj karakterizira dugo trajanje studija i visoka stopa odustajanja od studija. Pokazatelji²⁰ govore da oko 40% studenata ne završe upisani studij. Rezultati²¹ ankete provedene 2014. godine, pokazuju da se kao glavni razlozi odustajanja od studiranja navode odabir pogrešnog studijskog programa (gotovo 35 %), težina studija (nedostatak ključnih kompetencija) 21 %, dok 10 % studenata odustaje zbog loših materijalnih uvjeta. Nejednaki pristup obrazovanju i visoka

¹⁸ Program razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016.-2020. (2016.), str. 9. – 11.

¹⁹ Analiza strukovnog obrazovanja s analizom upisa u studijske programe preuzeta je iz Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje od 2016. do 2020.

²⁰ ISSP - Informacijski sustav studentskih prava služi za evidentiranje i praćenje prava studenata u skladu s važećim propisima i aktima Ministarstva znanosti i obrazovanja te visokih učilišta na kojima studenti studiraju.

²¹ https://www.studij.hr/public/upload/Rezultati_ankete_o_zadovoljstvu_studenata_studijskim_programima_i_spremnosti_za_trziste_rada.pdf

stopa odustajanja posebno su vidljivi kod studenata nižeg socioekonomskog statusa s obzirom da su suočeni s većim financijskim i radnim obvezama. Očekivani upis takvih studenata u visoko obrazovanje puno je niži, a vjerojatnost prekida školovanja veća. Analizom prema vrsti studija, niska stopa završnosti visokog obrazovanja i visoka stopa odustajanja posebno su vidljivi u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području. Pružanjem „druge prilike“ na individualnoj razini, omogućilo bi se onim studentima koji su jednom odustali od studija i koji se nalaze u NEET skupini, uspješnu reintegraciju u sustav visokog obrazovanja s ciljem završetka studija i stjecanja više razine kvalifikacije.

Usprkos tome što u Republici Hrvatskoj ne postoji centralna evidencija o studentima koji odustaju od studija, takvim podacima raspolažu visoka učilišta koja će biti ključni suradnici Ministarstvu znanosti i obrazovanja u provedbi mjera usmjerenih na osobe koje su odustale od studija.

1.3. PREPORUKE O PROVEDBI GARANCIJE ZA MLADE NAKON 2016. GODINE

1.3.a Postupak praćenja i prikupljanja podataka

Praćenje provedbe Garancije za mlade slojevit je i zahtjevan zadatak, budući je potrebno pratiti kako kvantitativne, tako i kvalitativne aspekte učinaka provedbe sveobuhvatne politike. Stoga se provedba GZM prati na nacionalnoj, ali i na razini EU.

Na nacionalnoj razini, prate se većinom kvantitativni aspekti provedbe putem pripreme mjesečnih izvješća tijela koja provode pojedine mjere te sumarno, putem **Godišnjeg izvješća o provedbi GZM-a**. Godišnje izvješće prikazuje kretanje stanja aktivnosti mladih na tržištu rada u protekloj godini (pokazatelje o nezaposlenosti, zaposlenosti, NEET statusu²²) te status provedbe mjera i reformi kroz broj osoba uključenih u pojedinu mjeru i financijske pokazatelje vezane uz utrošak sredstava po pojedinoj mjeri. Kako bi praćenje provedbe bilo što kvalitetnije, Savjet za praćenje implementacije GZM izradit će prijedlog izvještavanja za razdoblje 2017.-2018. godine. Mjere koje RH provodi prate se i na nacionalnoj razini, na način kako je predviđeno planom provedbe pojedine mjere, odnosno strateškim dokumentom kojim je pojedina mjera usvojena.

Kvalitativni aspekt provedbe mjera na nacionalnoj razini dijelom je popraćen 2016. godine putem **Vanjske evaluacije mjera Aktivne politike zapošljavanja za razdoblje od 2010. do 2013. godine**²³. U sklopu evaluacije uspješnosti²⁴ provedbe mjera dane su preporuke za poboljšanjem mjera, kako bi nastavak njihove provedbe bio što učinkovitiji u odnosu na ciljane skupine, na trenutne potrebe tržišta rada te kako bi se izbjegao učinak „mrtvog tereta“.

Na razini EU provedbu GZM-a prati Odbor za zapošljavanje Vijeća EU (EMCO) pomoću multilateralnog nadzora u okviru **Europskog semestra**²⁵. Na kvantitativnoj razini uspoređuju se pokazatelji o nezaposlenosti, zaposlenosti i NEET statusu u odnosu na prethodne godine. Radi praćenja kvalitativne provedbe, EMCO je 2014. godine pripremio **Okvir pokazatelja**²⁶ za praćenje GZM te **Metodološki priručnik**²⁷ kojima se analizira uspješnost Garancije za mlade u smislu uključivanja mladih NEET osoba u

²² Prema anketi o radnoj snazi (LFS – Labour Force Survey) i administrativnim podacima o registriranoj nezaposlenosti pri HZZ-u

²³ <http://www.hzz.hr/default.aspx?id=31711>

²⁴ Evaluacijom je mjeran učinak na mogućnost zapošljavanja sudionika u mjerama u usporedbi s članovima kontrolne grupe koji nisu sudjelovali u mjerama

²⁵ <http://www.consilium.europa.eu/hr/policies/european-semester/>

²⁶ eng. *Indicator Framework for Monitoring the Youth Guarantee*

²⁷ eng. *Methodological manual*

zapošljavanje, pripravništvo, naukovanje²⁸ ili nastavak obrazovanja u roku od 4 mjeseca od ulaska u NEET status. Na temelju prikupljenih informacija (za 2014. i 2015. godinu), radna skupina EMCO Ig (Indikator grupa) nadopunjava Okvir i Priručnik, kako bi se provedba GZM mogla kvalitetno pratiti te kako bi se rezultati provedbe mogli uspoređivati na razini EU. Zbog velikog broja različitih mjera i intervencija država članica te zbog različitih zakonodavnih okvira i pristupa provedbi Preporuke o uspostavi GZM, jedinstvena metodologija još uvijek nije usuglašena. Tijekom 2017. godine očekuje se daljnje unapređenje Okvira i pripadajućeg Metodološkog priručnika, što bi trebalo olakšati praćenje uspješnosti GZM u pojedinoj DČ. Također, očekuje se objava zasebnog odjeljka na web stranici Europske komisije, Uprave za zapošljavanje, s konkretnim podacima o provedbi GZM prikupljenih na ovaj način.

²⁸ U slučaju kada se u pojedinoj državi članici naukovanje odvija u sustavu dualnog obrazovanja

2. IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1 PROVEDENE REFORME I FORMULACIJA NACIONALNE GARANCIJE ZA MLADE

Svako tijelo čije su mjere sadržane u Planu implementacije detaljno je analiziralo mjere sadržane u dosadašnjem Planu implementacije. Temeljem dosadašnjih izvješća i rezultata provedbe određeno je koje će se mjere provoditi i koje će stoga biti uvrštene u novi Plan implementacije, a uz definiran ishod mjere, odnosno indikator praćenja te postavljene mehanizme praćenja i redovite evaluacije. Način praćenja čitavog Plana implementacije dogovorit će Savjet za praćenje implementacije GZM.

RH je u razdoblju od 2014. do kraja 2016. godine učinila brojne pozitivne korake kako bi se omogućila provedba Garancije za mlade. U Komunikaciji EK **Tri godine provedbe Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih**²⁹ RH je istaknuta kao primjer država koje zbog uspostave GZM provode tzv. ubrzane reforme, odnosno u kojima je uspostava GZM prvenstveno utjecala na ubrzavanje razvoja relevantnih politika.

Preustrojen je rad HZZ-a na način da su izdvojeni procesi savjetovanja i rada s mladima te su osposobljeni posebni **Savjetnici za mlade**. Također, radi **povećanja učinkovitosti mjera APZ-a** provedena je vanjska evaluacija te su dane preporuke za novi ciklus mjera. Nadalje, uspostavljeni su **Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK)** kao novi oblik pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja, a koji obuhvaća i osobe koje nisu prijavljene u evidenciji HZZ-a. CISOK centri su prepoznati kao središnja mjesta za aktivnosti **obuhvata NEET-osoba**, a razvijeni su i prilagođeni u skladu s posebnim potrebama ciljane skupine i lokalnim/regionalnim stanjem na tržištu rada. Aktivnosti CISOK centara obuhvaćaju samopomoć, e-usluge, kratke asistiranje usluge i usluge individualnih savjetovanja. E-usluge dostupne su putem portala **e-usmjeravanje**, koji uključuje alate za samo-procenu, informacije o zanimanjima, informacije o slobodnim radnim mjestima, mogućnostima za obrazovanje i drugo. Stvaranjem IT aplikacije za CISOK centre omogućeno je praćenje broja NEET osoba koje nisu registrirane kao nezaposlene pri HZZ-u, ali su uključene u aktivnosti CISOK-a. U 2016. godini usluge CISOK centara koristilo je 200 neaktivnih osoba koje pripadaju NEET skupini i 2.519 aktivnih osoba koje pripadaju NEET skupini (prijavljenih u evidenciju HZZ-a). Podaci o korisnicima prikupljeni su od strane CISOK savjetnika putem CISOK aplikacije.

Nadalje, radi identifikacije neaktivnih NEET osoba i daljnjeg razvoja aktivnosti koje su predviđene za prevenciju i obuhvat osoba u NEET statusu, MRMS je započeo s provedbom projekta „**Uspostava sustava praćenja NEET osoba**“, a prvi podaci o osobama koje su u statusu NEET očekuju se sredinom 2017. godine. Ovim će se projektom uspostaviti razmjena podataka HZMO-a, HZZ-a te podataka o učenicima i studentima iz baza MZO-a čime će biti moguće utvrditi u kojem trenutku i na kojoj razini obrazovanja mladi „ispadaju iz sustava“. Podaci će se razmjenjivati na razini OIB-a pa će omogućiti i širi demografski prikaz kako registrirane, tako i neaktivne NEET populacije. Razmjena podataka na taj način omogućiti će jasan uvid u brojnost te osnovne karakteristike NEET populacije, što će značajno olakšati ciljanje mjera za specifične potrebe pojedine podskupine mladih u NEET statusu.

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX.52016DC0646&from=EN>

MDOMSP je provedbom Nacionalnog programa za mlade osnaživao pružanje informacija mladima i rad udruga mladih i za mlade. **Oснаživanjem mreže regionalnih info-centara za mlade** potiče se pružanje informacija vezanih uz mogućnosti obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja, neformalnog obrazovanja te programa za stjecanje novih vještina i kompetencija kako bi se povećala zapošljivost mladih. Koristeći razne medijske alate, info-centri promoviraju obrazovanje, obuku i zapošljavanje. **Oснаživanjem udruga mladih i za mlade za rad s mladima** financirano je sedam projekata nevladinih udruga za provođenje različitih programa za rad s mladima u statusu NEET. Ovi programi su provedeni na lokalnoj razini u suradnji sa školama, centrima za socijalnu skrb, lokalnim uredima HZZ-a, itd. Aktivnosti uključuju poticanje i uključivanje u sustave edukacije, osposobljavanja i zapošljavanja. Dio aktivnosti usmjeren je na povećanje stjecanja kvalifikacija te motiviranje mladih kojima prijeti rizik od socijalnog isključivanja na aktivno sudjelovanje na tržištu rada (savjetovanje za posao, potpora u potrazi za poslom, priprema za razgovore za posao te edukacija u komunikacijskim i prezentacijskim vještinama).

Uspostavljen Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO), kao ključni instrument u reformi obrazovanja kojim se uređuje sustav kvalifikacija u Republici Hrvatskoj te unapređuju obrazovni programi na način da se usklađuju s potrebama tržišta rada. Tim se postupkom nastoji kvalifikacije učiniti razumljivijima i lakše usporedivima s europskim standardima poslodavcima, obrazovnim ustanovama, radnicima i učenicima, time povećavajući mogućnost mobilizacije osoba u NEET statusu u daljnje obrazovanje ili zaposlenje. Hrvatski kvalifikacijski okvir odnosi se na sve aspekte i aktivnosti u Republici Hrvatskoj, vezane za priznavanje ishoda učenja i uspostavu mehanizama kojima se povezuje obrazovni sustav na svim razinama sa tržištem rada i društvom u cjelini. Hrvatski kvalifikacijski okvir uključuje razvoj i provedbu institucionalnih postupaka i procesa koji se odnose na osiguravanje kvalitete, ocjenjivanje i dodjelu kvalifikacija. Također, Hrvatski kvalifikacijski okvir je povezan s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF – *European Qualifications Framework*) koji je zamišljen kao zajednički referentni okvir koji će pomoći državama članicama, obrazovnim ustanovama, poslodavcima i pojedincima da usporede kvalifikacije diljem Europe i iz različitih obrazovnih sustava. Europski kvalifikacijski okvir nužan je alat za mobilnost radne snage u Europskoj uniji te za poticanje mobilnosti u svrhu učenja i obrazovanja.

Radi osiguravanja kvalitete i transparentnosti, temeljem Zakona o HKO-u i Pravilnika o Registru HKO-a, Ministarstvo znanosti i obrazovanja je uspostavilo Registar HKO-a sa sustavom vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, programima za stjecanje i/ili vrednovanje skupova ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i programima za dodjelu kvalifikacija te drugim podacima od interesa, s ciljem njihova povezivanja i usklađivanja. Upravo će Registar HKO-a služiti kao sredstvo kojim se jamči kvaliteta primjene HKO-a te kvaliteta obrazovne ponude u Republici Hrvatskoj.

MRMS je kao sunositelj HKO-a³⁰ započeo s pripremnim aktivnostima za unapređenje web-sučelja za potrebe **daljnjeg razvoja alata HKO-a** koji će na nacionalnoj razini temeljem obrade i povezivanja postojećih podataka HZZ-a, HZMO-a, MZO-a i DZS-a te drugih relevantnih podataka (analiza u tijeku) omogućiti jedinstveni sustav informacija o kretanjima na tržištu rada. Baza podataka će se koristiti za izradu profila sektora, analize tržišta rada, projekcije kretanja zaposlenosti, procjenu učinka politika zapošljavanja, obrazovanja i gospodarskog razvoja. Korisnici analiza koje će biti omogućene ovim podacima bit će ministarstva odgovorna za rad, gospodarstvo, obrazovanje i regionalni razvoj, predlagatelji standarda zanimanja, kao i svi dionici u sustavu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira.

³⁰ <http://www.kvalifikacije.hr/Default.aspx>

Vlada Republike Hrvatske je 29. listopada 2015. donijela **Odluku o donošenju Strategije cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere 2016. – 2020**³¹. Strategijom su definirani glavni izazovi, prioriteti i ciljevi djelovanja temeljem kojih je **u postupku izrade Akcijski plan provedbe za razdoblje od dvije godine**, a izrađuje ga Forum za cjeloživotno profesionalno usmjeravanje, kao međuresorno koordinacijsko tijelo. Forum će temeljem godišnjih izvješća svih nositelja provedbe mjera ocjenjivati provedbu te predlagati izmjene i dopune za naredno razdoblje. Ciljevi i mjere Strategije stavljaju naglasak na različite ciljne skupine i na različite vrste usluga savjetovanja i podrške učenicima, studentima, doktorandima, poslijedoktorandima, nezaposlenima i zaposlenima u cilju povećanja zapošljivosti i razvoja vještina upravljanja karijerom te na usluge podrške usmjerene poslodavcima u upravljanju ljudskim potencijalima, posebice u uvjetima restrukturiranja.

U rujnu 2016. godine Vlada RH je donijela **Program razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016. - 2020**³², a u prosincu 2016. godine ministar nadležan za obrazovanje donio je Akcijski plan za provedbu Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (2016. – 2020.). Ovim programom Republika Hrvatska definirala je viziju za strukovnog obrazovanja i osposobljavanje do 2020. godine. Program je usmjeren na razvijanje sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koje će biti kvalitetno, učinkovito, privlačno i inovativno te koje će omogućiti stjecanje kompetencija za osobni i profesionalni razvoj, ali i za nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje.

U cilju unapređenja rada Savjeta, održano je više konzultacija s udrugama mladih i partnerima u provedbi GZM-a te je donesena odluka o osnivanju uže radne skupine Savjeta, koja će na puno operativnijoj razini moći provoditi i koordinirati aktivnosti. Očekuje se aktivna uloga svih članova, bolja međuresorna komunikacija, ali i unapređivanje komunikacije unutar samih središnjih tijela javne vlasti, jer se u proteklom razdoblju pokazalo da unutar ministarstava ne postoji odgovarajući protok informacija o GZM. Za potrebe bolje koordinacije proširen je i broj članova Savjeta za provedbu PIGZM s većom zastupljenošću predstavnika Ministarstva znanosti i obrazovanja, kao i predstavnika mladih.

Međutim, radi pune i kvalitetne provedbe GZM potrebno je nastaviti izgrađivati kapacitete i kvalitetu rada HZZ-a kao glavnog pružatelja usluga GZM te je potrebno nastaviti razvijati mjere i kapacitete drugih dionika u provedbi GZM kako bi se mladima pružile dodatne mogućnosti, posebno one vezane uz nastavak obrazovanja.

Grubom procjenom smanjenja stope NEET, odnosno broja NEET osoba u ukupnoj populaciji mladih za 2% u 2017. i 2018., može se izračunati da će određeni postupci, odnosno intervencije biti potrebne za ukupno 110.062 mladih osoba u 2017. te za 107.861 mladih osoba u 2018. godini³³. Jasnije procjene bit će moguće napraviti po uspostavi sustava praćenja NEET osoba, odnosno krajem 2017. godine, kada će se moći utvrditi i jasniji uzroci nesudjelovanja mladih na tržištu rada i/ili u obrazovanju.

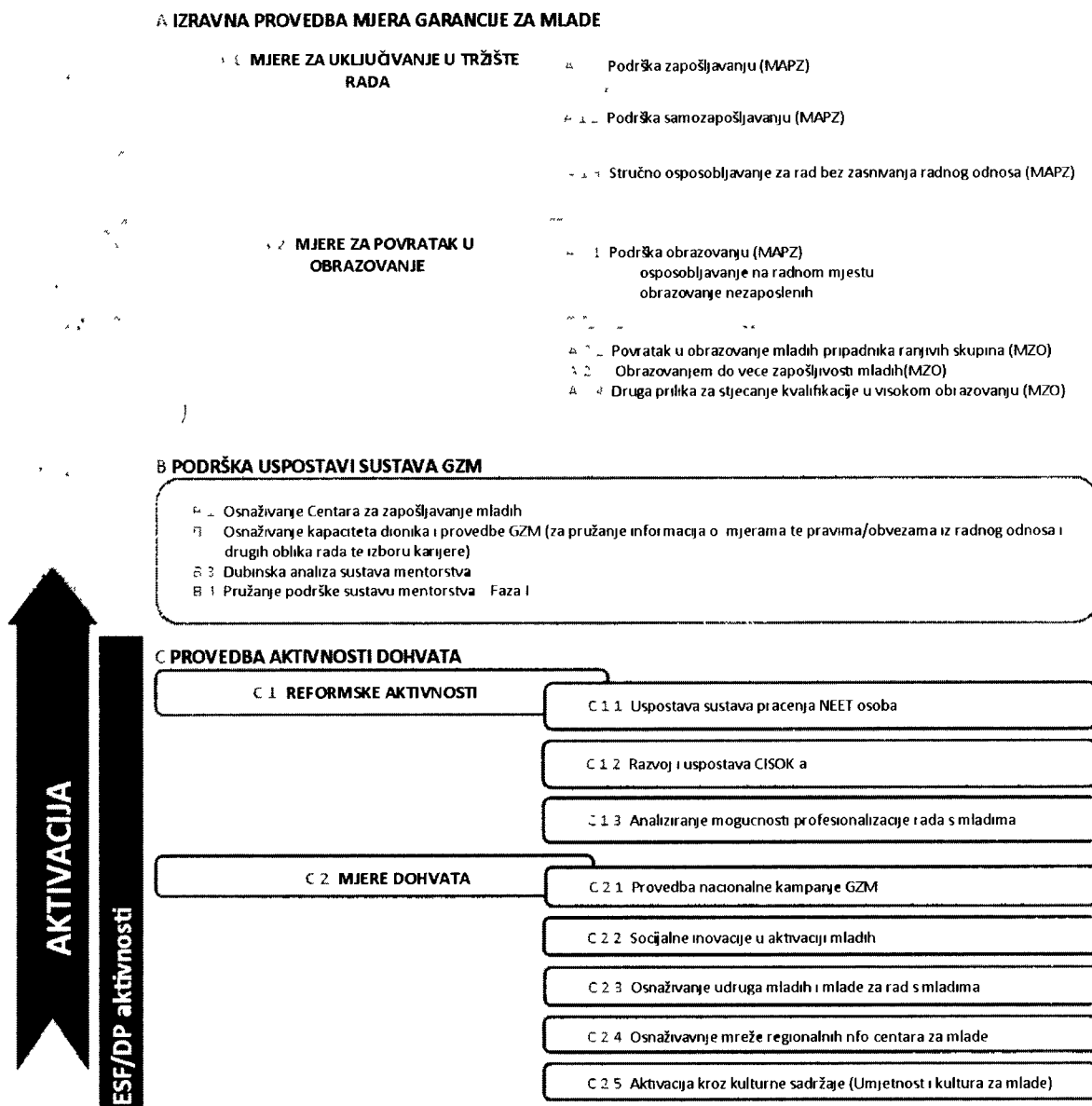
Svim navedenim reformama koje su u tijeku i onima koje se planiraju u narednom razdoblju unaprijedit će se uspostava GZM i time omogućiti da u Republici Hrvatskoj **svaka mlada NEET osoba od 15 do 29 godina dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo/vježbeništvo ili nastavak obrazovanja unutar 4 mjeseci od registracije nezaposlenosti.**

³¹ <http://www.kvalifikacije.hr/donesena-strategija-cjelozivotnog-profesionalnog-u>

³² <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//Sjednice/2016/41%20sjednica%20Vlade//41%20-%202.pdf>

³³ Polazna brojka je EUROSTAT procjena od 114.600 NEET osoba u 2015. godini.

2.2. SHEMATSKI PRIKAZ USPOSTAVE SUSTAVA GZM

MJERE PREVENCIJE I KOMPLEMENTARNE MJERE

PROVEDBA FISKALNE POLITIKE KOJA PODRŽAVA ZAPOSŁJAVANJE MLADIH

Fiskalne olakšice za osobu koja se prvi put zapošljava

Fiskalne olakšice za zapošljavanje mladih do 30 na neodređeno vrijeme

MJERE KOJE DOPRINOSU RAZVOJU SUSTAVA INFORMIRANJA O IZBORU KARIJERE

Strategija cjeloživotnog profesionalnog usmjerenja i razvoja karijere 2016 –2020

Sajmovi poslova i karijera

MJERE KOJE DOPRINOSU RAZVOJU STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Provedba Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje od 2016 do 2020

Provedba projekta „Stipendiranje učenika u obrtničkim zanimanjima“

A. IZRAVNA PROVEDBA MJERA GARANCIJE ZA MLADE

Mjerama GZM smatramo sve one mjere kojima mlada NEET osoba u roku od 4 mjeseca dobiva kvalitetnu ponudu kojom se uključuje u rad, sustav redovitog obrazovanja ili obrazovanja odraslih. Praćenje uspješnosti mjera GZM prati MRMS kao koordinator GZM te Savjet za praćenje implementacije GZM putem:

- sastanaka Savjeta za provedbu Plana implementacije GZM,
- godišnjeg Izvješća o provedbi plana implementacije GZM i
- EMCO Okvira pokazatelja za praćenje GZM.

Rezultati i indikatori ishoda za cjelokupnu implementaciju YEI sredstava koja su dostupna za financiranje izravne provedbe mjera GZM utvrđeni su unutar **ESF OPULJP 2014-2020, u sklopu investicijskog prioriteta (IP) 8.ii/IZM.**

Izravna provedba GZM sastoji se od 2 seta mjera – prvog, koji je usmjeren na uključivanje mladih NEET osoba u tržište rada te drugog, usmjerenog na uključivanje mladih NEET osoba u obrazovanje. Za uključivanje u mjere, mlada osoba mora biti prijavljena u evidenciju HZZ-a, a mjere operativno provode HZZ (izravno, temeljem Smjernica za razvoj i provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja u RH za razdoblje 2015.-2017.) i MZO (posredno, putem relevantnih obrazovnih institucija).

A.1. Mjere uključivanje u tržište rada

U ožujku 2017. godine Upravno vijeće HZZ-a usvojilo je novi paket mjera aktivne politike zapošljavanja, a mjere se provode sukladno Uvjetima i načinima korištenja sredstava za provođenje mjera u 2017. godini³⁴, u kojima su navedeni detaljni kriteriji vezani uz korištenje pojedine mjere.

A.1.1. Podrška zapošljavanju (MAPZ)

Nositelj/suradnik i u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije		pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS	Nacionalna/ Regionalna	2017-2018	Potpore ukupno 150 608 336,07 kn Od čega DP 103 891 335,57 kn YEI 40 091 032,14 kn ESF 6 625 968,37 kn	Javni rad ukupno 127 885 083,36 kn Od čega DP 26 570 230,30 kn YEI 88 887 334,40 kn ESF 12 427 518,66 kn	A 689023 T 689035
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu		Izvor provjere/Pianirana evaluacija
Pružanje podrške zapošljavanju putem -Potpora za zapošljavanje (sufinanciranje zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba u dobi 15-29 godina prijavljenih u evidenciju nezaposlenih osoba) -Programa javnih radova (aktiviranje mladih nezaposlenih osoba u dobi 15-29 godina zajednici kroz programe javnih radova)		Potpore: 6 147 mladih u dobi 15 – 29 godina Javni rad: 5 142 mladih osoba u dobi 15 – 29 godina,	75% mladih zaposleni nakon završetka sufinanciranog zapošljavanja 12% mladih zaposleno nakon što je završio javni rad		Baza HZZ-a HZMO

Potpore za zapošljavanje su državne potpore koje se dodjeljuju s ciljem poticanja zapošljavanja nezaposlenih te su dostupne poduzetnicima koji djeluju profitno. Sufinanciraju se troškovi rada osobe koju poslodavac zapošljava do najviše 50% godišnjeg troška bruto II plaće radnika ili 75% za osobe s invaliditetom u periodu od 12 mjeseci. **Javni rad** je mjera čiji je program temeljen na društveno korisnom radu kojeg inicira lokalna zajednica ili organizacije civilnog društva. Cilj mjere je uključiti nezaposlene osobe u program aktivacije na poslovima društveno korisnog rada. Financira se 100% troška minimalne bruto plaće ili 50% troška minimalne bruto plaće, ovisno o skupini kojoj korisnik

³⁴ Dokument dostupan na stranici: <http://mjere.hr/mjere/>

pripada. Mjera se može koristiti u periodu od 6 mjeseci (puno radno vrijeme), 9 mjeseci (6 mjeseci rada u punom radnom vremenu, a preostala 3 mjeseca u nepunom uz obvezno uključivanje u obrazovanje) ili 9 mjeseci u nepunom radnom vremenu za korisnike zajamčene minimalne naknade.

A 1.2. Podrška samozapošljavanju (MAPZ)				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS, HOK, HGK	Nacionalna	2017-2018	Ukupno 72 113 490,49 kn Od čega DP 29 951 556,84 kn YEI 31 830 947,93 kn ESF 10 330 985,72 kn	A 689023 T 689035
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
- pružanje podrške samozapošljavanju i poduzetništvu mladim osobama putem informiranja, podrške u razvoju poslovnog plana i programa pracenja pružanje financijske podrške davanjem subvencija za razdoblje od 12	Mlade osobe u dobi 15-29 godina koje su zainteresirane za samozapošljavanje 2 685 mladih osoba u dobi 15 – 29 godina	Najmanje 81% mladih osoba samozaposleno šest mjeseci nakon primitka subvencija za samozapošljavanje Najmanje 75% mladih poduzetnika još uvijek radi 1 godinu nakon primitka subvenciju.	Baza HZZ-a HZMO	

Potpore za samozapošljavanje su državne potpore koje se dodjeljuju nezaposlenim osobama koje se odluče na pokretanje vlastitog posla, a prijavljene su u evidenciji nezaposlenih osoba. Na temelju poslovnog plana i izrađenog troškovnika dodjeljuje se potpora za period od 12 mjeseci. Prije i tijekom korištenja potpore osigurana je podrška savjetnika za samozapošljavanje.

A 1.3. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (MAPZ)				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS	Nacionalna/ Regionalna	2017-2018	Ukupno 998.962 300,53 kn Od čega DP:447 845.796,94 kn YEI. 184.547.687,18 kn ESF: 366.568.816,41 kn	A 689023 T 689035
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
Pružanje podrške mladim osobama za stjecanje iskustva ili formalnog uvjeta za pristupanje stručnom/majstorskom ispitu na radnom mjestu u zvanju za koje su se obrazovale	Stručno osposobljavanje: 23 199 mladih nezaposlenih osoba u dobi 15-29 godina uključiti u SOR	50% mladih zaposleno nakon završetka stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa	Baza HZZ-a HZMO	

Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa je mjera putem koje se osposobljavaju mlade osobe za rad na radnom mjestu u zvanju za koje su se obrazovale, a s ciljem stjecanja iskustva ili formalnog uvjeta za pristupanje stručnom/majstorskom ispitu. Mjera je usmjerena na mlade osobe sve do navršene 30. godine života. Mjera se može koristiti u periodu od 12 ili 24 mjeseca, a polazniku se isplaćuje novčana pomoć u iznosu od 2.620,80 kn, trošak polaganja stručnog/majstorskog ispita, te troškovi prijevoza koje isplaćuje poslodavac. Također, od 2017. godine postoji mogućnost dodatnog obrazovanja za vrijeme ove mjere, koje će se financirati isključivo iz državnog proračuna, iz posebnog računa koji uključuje i druga obrazovanja koja nisu planirana prilikom izrade financijskog plana za aktivnu politiku zapošljavanja, a primjenjuju se od 2017. godine. Slijedom navedenog, izraženi troškovi odnose se isključivo na trošak mjere stručnog osposobljavanja i ne uključuju sredstva za obrazovanje u ovoj mjeri.

A.2. Mjere za povratak u obrazovanje**A 2.1. Podrška obrazovanju (MAPZ)**

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije		pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS	Nacionalna/ Regionalna	2017-2018	Osposobljavanje na RM ukupno 26 504 804,40 kn (sve DP)	Obrazovanje nezaposlenih ukupno 125 481 990,64 kn Od čega DP 38 696 772,23 kn YEI 67 131 570,32 kn ESF 19 653 648,08 kn	A 689023 T 689035
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
Pružanje podrške obrazovanju putem -Osposobljavanja na radnom mjestu, -Obrazovanja nezaposlenih	Osposobljavanje na radnom mjestu: 899 mladih osoba u dobi 15-29 godina Obrazovanje nezaposlenih: 8.596 mladih osoba u dobi 15 – 29 godina uključiti u programe obrazovanja za potrebe tržišta rada i/ili stjecanja dodatnih ili nadogradnju postojećih vještina		30% mladih zaposleno nakon završetka obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu	Baza HZZ-a HZMO	

Osposobljavanje na radnom mjestu je mjera čiji je cilj osposobiti nezaposlene osobe za stjecanje znanja i vještina na radnom mjestu potrebnih za obavljanje poslova tog istog radnog mjesta. Nakon osposobljavanja nezaposlena osoba stječe potvrdu poslodavca ili javnu ispravu o osposobljenosti. Za stjecanje potvrde poslodavca mjeru mogu koristiti nezaposlene osobe s najviše završenom srednjom školom koje nemaju radno iskustvo u poslu za koji će se osposobljavati dok za stjecanje javne isprave o osposobljenosti mjeru koriste nezaposlene osobe bez kvalifikacija ili sa završenom osnovnom školom koje nemaju radno iskustvo u poslu za koji će se osposobljavati. Najduže trajanje mjere je 6 mjeseci.

Obrazovanje nezaposlenih je mjera unutar koje se nezaposlene osobe uključuje u programe stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja u obrazovnim ustanovama kako bi se osposobili za zanimanja koja su trenutno tražena na tržištu rada. Polazniku se isplaćuju troškovi prijevoza te novčana pomoć u visini od 50% minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja te se također financiraju troškovi liječničkog pregleda ako je isti uvjet za upis u obrazovni program. Najduže trajanje obrazovanja je 6 mjeseci.

A 2.2. Povratak u obrazovanje mladih-pripadnika ranjivih skupina (MZO)

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MZO	Nacionalna, regionalna i lokalna	2018 – 2020. godine	Ukupan trošak: 29.925.000,00 kn Godišnje 9,975.000,00 kn očekivani/predloženi trošak po korisniku 19.000,00 kn Planirana sredstva - YEI	pozicija će biti definirana u 2018. godini ili rebalansom proračuna u 2017.
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija
Opći cilj: - uključiti/vratiti mlade koji su napustili školovanje u cilju stjecanja prve kvalifikacije za zapošljavanje - osigurati potporu. u troškovima obrazovanja, stanovanja, prijevozu, brizi za djecu, tijekom rehabilitacije	- očekivani broj korisnika 525 korisnika/godišnje - mladi koji su napustili školovanje i nalaze se izvan sustava obrazovanja i izvan tržišta rada/nezaposleni		- smanjena stopa/broj mladih u NEET skupini	MZO NEET baza Obrazovne ustanove Centri za socijalnu skrb Jedinice lokalne/područne samouprave

Mjera će se provoditi na dvije razine. Prva razina provodit će putem međusektorske suradnje s centrima za socijalnu skrb, zavodom za zapošljavanje, jedinicama lokalne samouprave i sl., čime će se detektirati mladi/pripadnici ranjivih skupina koji su (A) napustili sustav obrazovanja ili su (B) zbog nezavršenog

obrazovanja i nedostatka potrebnih i očekivanih kompetencija izvan tržišta rada (dugotrajno nezaposleni). Provedbom druge razine omogućit će se mladima pripadnicima ranjivih skupina povratak u sustav obrazovanja i nastavak obrazovanja kroz stipendije koje će na temelju otvorenog poziva dodjeljivati Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu.

A 2.3. Obrazovanjem do veće zapošljivosti mladih (MZO)				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MZO	Nacionalno	2018-2020	50 000 000,00 kn	K 818050
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija
Pružanje podrške u obrazovanju u cilju stjecanja cjelovite kvalifikacije za potrebe tržišta rada, sukladno Preporuci za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja HZZ-a - stjecanje djelomične kvalifikacije (osposobljavanja, usavršavanja) sukladno OPULP 2014 - 2020 - stjecanje skupova ishoda učenja temeljnih vještina (strani jezik i digitalne vještine) - stjecanje vozačke dozvole		Registrirane mlade nezaposlene osobe u dobi 15-29 godina	Najmanje 25% polaznika zaposleno u roku od 6 mjeseci po izlasku iz aktivnosti	MZO HZMO

Planirane aktivnosti obuhvatit će obrazovanje pripadnika NEET skupine s neodgovarajućim ili niskim stupnjem obrazovanja u cilju ojačavanja njihove konkurentnosti na tržištu rada. Prijavitelji u ovom pozivu bit će ustanove za obrazovanje odraslih. U svrhu utvrđivanja približnog broja polaznika, ustanove će koristiti statističku bazu HZZ-a u kojoj mogu naći detaljne podatke o broju nezaposlenih osoba prema dobi i obrazovanju (<http://statistika.hzz.hr/>). Nakon što dobiju predviđena sredstva, prijavitelji u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje utvrđuju listu potencijalnih polaznika koji su već pri prijavi na HZZ i prošli proces informiranja o nastavku karijere. Sukladno obrazovnim programima koje ustanova ima (rješenje Ministarstva znanosti i obrazovanja za izvođenje programa na dan objave Poziva) pozivaju polaznike na uključivanje u program. Nakon što polaznik upiše obrazovni program i završi dvije trećine istoga (ukupna satnica programa), ustanova mu nudi pohađanje auto-škole, ukoliko zadovoljava socijalni kriterij i druge uvjete za upis u auto-školu. Trošak auto-škole ustanova traži pri prijavi Poziva za najviše za 30 polaznika. Programima za stjecanje skupova ishoda učenja temeljnih vještina mogu pristupiti svi pripadnici NEET skupine, bez obzira jesu li uključeni i u neki drugi obrazovni program financiran u sklopu ove mjere. Polaznicima će uz troškove obrazovanja biti pokriveni troškovi i prijevoza te opreme potrebne za sudjelovanje u programu.

A 2.4 Druga prilika za stjecanje kvalifikacije u visokom obrazovanju (MZO)				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MZO, visokoškolske obrazovne ustanove	Nacionalna i lokalna	2017 - 2020	53 000 000,00 kn	K679106 OP UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020., PRIORITET 3
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / planirana/Planirana evaluacija
Mjera se uvodi s ciljem omogućavanja pristupa, nastavka i završetka visokog obrazovanja osobama koje su odustale od studija		Osobe od 20 do 29 godina starosti, u NEET statusu koje su odustale od studija (drop-out)	Broj studenata koji su odustali od studiranja i vraćaju se u visoko obrazovanje s ciljem stjecanja više razine kvalifikacije	Izvešća visokih učilišta, MZO

MZO će navedenu mjeru provoditi kao otvoreni natječaj visokim učilištima za izradu programa namijenjenih privlačenju osoba koje su odustale od studija. Mjera bi se provodila u tri faze, od kojih bi u prvoj fazi visoka učilišta provodila istraživanje o studentima koji su napustili studij, i razlozima

odustajanja od studija studij, a nalaze se u NEET statusu. Rezultati istraživanja bi se direktno koristili u provedbi aktivnosti dohvata („outreach“ aktivnosti) identificiranih pojedinaca iz NEET skupine, te individualizirani pristup pružanja prilike za povratak u obrazovanje putem individualnog savjetovanja potencijalnih povratnika na studij. U drugoj fazi bi se putem vrednovanja prethodnog učenja na način prilagođen svakom od studenata iz ciljne skupine kreirao individualizirani put stjecanja i vrednovanja potrebnih znanja i vještina s ciljem uključivanja u redovni studij. Treća faza provedbe mjere bi podrazumijevala provedbu individualiziranih programa stjecanja i vrednovanja učenja i potpunu integraciju polaznika u visoko obrazovanje.

B. PODRŠKA USPOSTAVI SUSTAVA GZM

Sljedeći projekti provode se s ciljem osnaživanja kapaciteta sustava i dionika za provedbu mjera GZM, ali i s ciljem preventivnog djelovanja prilikom pristupa tržištu rada mladih u statusu NEET (kako bi se spriječila dugotrajna nezaposlenost), pružanjem relevantnih informacija o izboru karijere te pravima i obvezama koja proizlaze iz radnog odnosa i drugih oblika rada. Projekte operativno provode HZZ i MRMS, a planiraju se i sufinanciraju temeljem **OPULP 2014.-2020. godine, u sklopu investicijskog prioriteta (IP) 8vii.**

B.1. Osnaživanje Centara za zapošljavanje mladih				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS	Nacionalna	2017-2022 I faza, trajanje 48 mjeseci, početak 2Q 2017 II faza, trajanje 36 mjeseci, početak 4Q 2019	30 600 000,00 kuna (EUR 4 000 000,00)	A 689013 T 689035
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija
– uspostava, razvoj i usluge Centara za zapošljavanje mladih Osigurati učinkovitiju podršku mladim nezaposlenim osobama putem Standardizacije poslovnih procesa u radu s mladima -Zapošljavanja novih savjetnika za zapošljavanje koji će pružati nove usluge prema mladima -Edukacija/treninzi - novi set treninga/osposobljavanja za sve savjetnike za zapošljavanje u radu s mladima -Kreiranje novih usluga (E-usluge, Info kanali za mlade, nadogradnja za mobilne usluge) -Aktivacijskih programa - (Priručnici za samopomoc u traženju posla i za samopomoc u osvještavanju vlastitih potencijala, izrada kurikulama za aktivacijske programe za mlade teže zapošljive skupine)		Registrirane mlade nezaposlene osobe u dobi 15-29 godina, savjetnici za zapošljavanje za mlade osobe	Broj mladih koji su primili usluge Svi mladi registrirani nezaposleni (15 do 30) primili uslugu	Baza HZZ-a

Centar za zapošljavanje mladih je prostor u okviru HZZ-a u kojem se odvijaju sve usluge i aktivnosti s mladim nezaposlenim osobama po izvršenoj prijavi u evidenciju nezaposlenih osoba. U Centru rade savjetnici za mlade koji provode individualne i grupne aktivnosti s mladima, a također se održavaju predavanja i sastanci s gostima, poslodavcima, civilnim sektorom i organizirani su u svim područnim i regionalnim uredima. Tokom 2013. godine osnovana su dva centra za mlade i to u Zagrebu i Splitu, u kojima su zaposleni posebno osposobljeni savjetnici za rad s mladim osobama, a u 2015. godini rad Centara za mlade organiziran je u svim područnim uredima Zavoda.

B.2. Osnaživanje kapaciteta dionika i provedbe GZM (za pružanje informacija o: pravima/obvezama iz radnog odnosa i drugih oblika rada te izboru karijere)

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS	nacionalno/lokalno (otvoreni poziv)	4. Q. 2017. – 2019. (trajanje projekta: 72 mjeseca)	18 770.000,00 kn	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
– Podići svijest mladih i poslodavaca o mogućnostima, pravima i obvezama koje proizlaze iz radnog odnosa i drugih oblika rada – Povećati informiranost mladih i svijest poslodavaca o savjetovanju u izboru karijere za mlade u statusu NEET – Povećati broj mladih koji ulaze u zaposlenost ili obrazovanje/usavršavanje	– socijalni partneri, OCD, HZZ, javne i privatne obrazovne ustanove, OCD, javna tijela (HZZ, CISOK, CZSS), institucije za obrazovanje odraslih, centri za profesionalnu rehabilitaciju – mladi u statusu NEET	– uspostavljeni partnerski sustavi u pružanju informacija o pravima/obvezama mladih na tržištu rada – uspostavljeni partnerski sustavi u pružanju informacija o izboru karijere za mlade u statusu NEET – povećan broj mladih u aktivnostima GZM – povećana stopa zapošljavanja mladih u dobnoj skupini 15-29 – smanjena stopa nezaposlenosti mladih u dobnoj skupini 15-29 – smanjena stopa mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24 – smanjena stopa neaktivnih mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24	Rezultati provedbe (PT) EUROSTAT Evaluacija u sklopu projekata	

Mjera će se provoditi kao ESF projekt putem otvorenih poziva širokom krugu dionika, kroz 2 grupe predmeta nabave. Prva grupa predmeta nabave će se raspisati kao poziv konzorciju/skupini dionika koji moraju imati predstavnike sindikata i/ili poslodavaca, radi uspostave partnerskog pristupa u pružanju relevantnih informacija o pravima i obvezama mladima koji pristupaju tržištu rada, a koje proizlaze iz radnog odnosa te temeljem prijave u HZZ. Konzorcij će provedbom projekta osnažiti unutrašnje kapacitete za kontinuiranu suradnju s lokalnim obrazovnim institucijama/CISOK centrima/HZZ-om/udrugama mladih ili za mlade i sl. Druga skupina predmeta nabave podržat će izgradnju kapaciteta širokog kruga dionika za suradnju s HZZ-om u pružanju informacija i podrške mladima u statusu NEET o izboru karijere sukladno potrebama na tržištu rada. Prilikom izrade projektnog sažetka MRMS će provesti dodatne konzultacije s partnerima u Savjetu za provedbu PIGZM.

B.3. Dubinska analiza sustava mentorstva

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS Suradnici u provedbi: MZO, MINGO, HZZ, HUP, HOK, HGK	nacionalno	2017 – 2018. (trajanje projekta. 12 mjeseci)	600.000,00 kn	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
1 Unaprijediti sustav mentorstva kroz učenje na radnom mjestu u RH 2. Povećati razvojni potencijal učenja na radnom mjestu 3 Poboľšati informiranost mladih o modelima i mogućnostima učenja na radnom mjestu	– TDU nadležna za reguliranje pripravništva/učenja na radnom mjestu – poslodavci koji uzimaju pripravnike/provode učenje na radnom mjestu – mladi uključeni u pripravništva i druge modele učenja na radnom mjestu	– izrađene preporuke o poboljšanju sustava mentorstva, s naglaskom na mentorstvo izvan sustava obrazovanja – izrađena baza mentora izvan sustava redovitog obrazovanja – povećan broj ponuda za pripravništva i druge oblike učenja na radnom mjestu – pripravnici pokazuju veće zadovoljstvo pripravništvom – povećan je broj mladih koji ostaju u radu kod poslodavca kod kojeg su bili uključeni u neki od programa učenja na radnom mjestu	Finalni izvještaj projekta Baza mentora Izvješća HZZ-a Godišnje Izvješće o provedbi GZM www.gzm.hr	

Mjera će se provoditi kao ESF projekt, a koji je ujedno i mjera u sklopu Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2014.-2017. godine. Provodit će se putem ograničenog poziva MRMS-u, putem kojeg će se stručnom analizom postojećih sustava pripravničkog rada, osposobljavanja na radnom mjestu te

stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa utvrditi elementi uspješnog učenja uz rad te stvarne potrebe poslodavca za uspostavom sustava mentorstva, kao i usklađenost ponuda s Preporukom Vijeća o Kvalitativnom okviru za pripravništvo³⁵. Također, analizirat će se i predložiti modaliteti podrške poslodavcima prilikom uspostave mentorskih programa, kao i definirati načini praćenja (kvalitete) pripravništva izradom baze mentora. Mjera će se usmjeriti isključivo na ona učenja uz rad koja se događaju izvan redovitog obrazovanja, budući da MZO Programom razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (2016.-2020.) i provedbom pripadajućeg Akcijskog plana predviđa ulaganja u razvoj sustava učenja na radnom mjestu u sklopu sustava redovitog obrazovanja. Prilikom izrade projektnog sažetka MRMS će provesti dodatne konzultacije s partnerima u Savjetu za provedbu PIGZM.

B.4. Pružanje podrške sustavu mentorstva – Faza I				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS Suradnici u provedbi: MZO, MINGO, HZZ, HUP, HOK, HGK	nacionalno	2018 (trajanje projekta: 12 mjeseci)	19 000 000,00 kn	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
- Pružiti podršku poslodavcima i pružateljima obrazovanja u organizaciji kvalitetnih programa učenja na radnom mjestu izvan redovitog obrazovanja - Povećati interes poslodavaca za razvojem kvalitetnih modela učenja na radnom mjestu izvan redovitog obrazovanja - Povećati interes poslodavaca za ponudom programa učenja na radnom mjestu	- poslodavci koji uzimaju pripravnike/provode učenje na radnom mjestu - mladi uključeni u pripravništva i druge modele učenja na radnom mjestu	- povećan broj ponuda za pripravništva i druge oblike učenja na radnom mjestu - pripravnici pokazuju veće zadovoljstvo pripravništvom - povećan je broj mladih koji ostaju u radu kod poslodavca kod kojeg su bili uključeni u neki od programa učenja na radnom mjestu	Final report Izvešća HZZ-a	

Mjera će se provoditi kao ESF projekt putem otvorenih natječaja. Aktivnosti koje će se financirati ovisit će o rezultatima projekta Dubinske analize sustava mentorstva, a prilikom izrade projektnog sažetka MRMS će provesti dodatne konzultacije s partnerima u Savjetu za provedbu PIGZM.

C. PROVEDBA AKTIVNOSTI DOHVATA („OUTREACH“ AKTIVNOSTI)

Aktivnosti dohvata novost su u provedbi politika za mlade u RH. Riječ „dohvat“ doslovna je prevedenica engleske riječi „outreach“, a koristi se za opisivanje mjera kojima se određenu skupinu osoba nastoji privući u određenu aktivnost. U kontekstu provedbe GZM, aktivnosti dohvata odnose se na utvrđivanje brojnosti i karakteristika mladih osoba koje su u statusu NEET, a koje pri tom nisu evidentirane u HZZ-u. Međutim, RH do sada nije provodila aktivnu razmjenu podataka temeljem kojih bi bilo moguće utvrditi njihov pravi broj, razloge zbog kojih ne traže posao putem HZZ te koje su njihove profesionalne namjere (traženje posla, daljnje obrazovanja, korištenje mirovine prema posebnim propisima, briga o djeci/ukućanima i drugo). Ovdje prvenstveno govorimo o skupini neaktivnih NEET osoba, kojih je u 2015. godini bilo otprilike 5,7% u ukupnoj populaciji mladih od 15-29 godina.

Mjere dohvata posebno su važne u slučaju mladih koji se nalaze daleko od tržišta rada, a koje je potrebno dodatno motivirati kako bi se aktivirali. Zbog potpuno novog pristupa koje RH uvodi prema ovoj skupini mladih osoba, potrebno je provesti značajne reformske mjere na temelju kojih će se moći pristupiti daljnjoj izradi mjera i politika utemeljenih na činjenicama. Mjere će se provoditi temeljem

³⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52013PC0857>

različitih strateških dokumenata te financirati iz različitih izvora – od državnog proračuna, do ESF sredstava temeljem **OPULIP 2014.-2020. godine, u sklopu investicijskog prioriteta (IP) 8vii te 9.**

C. 1. Reformske aktivnosti

C.1.1. Uspostava sustava praćenja NEET osoba

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS Suradnici u provedbi: HZZ, MZO, HZMO	nacionalno	2016 – 2017 (trajanje projekta: 12 mjeseci)	646 350,00 kn	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
1 Uspostava i razvoj sustava praćenja osoba u NEET statusu 2 Analiza brojnosti i karakteristika mladih osoba koje su u statusu NEET 2 Donošenje preporuka za prilagođeno praćenje osoba u NEET statusu	- neaktivne NEET osobe	- baze prilagođene za razmjenu podataka o učenicima/studentima prema utvrđenom Protokolu za razmjenu podataka - izrada aktivnosti dohвата prema neaktivnim NEET osoba	Finalno izvješće projekta www.gzm.hr EUROSTAT	

MRMS je 05. listopada 2016. godine započeo s provedbom ovog projekta, koji se provodi kao ESF projekt u okviru **OPULIP 2014.-2020.** U postupku su nadogradnje baza e-matice, koja vodi evidenciju o učenicima osnovnih i srednjih škola te baze ISVUU u kojoj se vode podaci o studentima. Cilj je nadogradnjom baza omogućiti uvid u OIB osobe koja je u zadanom razdoblju napustila obrazovanje te daljnjom razmjenom podataka s HZZ-om i HZMO-om utvrditi položaj osobe u sustavu. Daljnjom stručnom analizom osoba koje napuštaju obrazovanje utvrdit će se i najčešća dob napuštanja obrazovanja, programi i razine obrazovanja iz kojih osobe najčešće „ispadaju“, kao i geografska raspoređenost. Na temelju stručne analize izradit će se i preporuke za pristup pojedinim skupinama mladih koji ispadaju iz sustava, kako bi se spriječio ulazak u neaktivnost. Ovakva razmjena podataka sustavno će se provoditi te će, osim za praćenje napuštanja redovitog obrazovanja i praćenje statusa aktivnosti NEET osoba, poslužiti i kao alat za izradu obrazovne politike i mjera dohвата.

C.1.2. Razvoj i uspostava CISOK-a

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: HZZ Suradnici: MRMS, tijela lokalne uprave, nevladine organizacije (za mlade i ravnopravnost spolova), socijalni partneri i komorska udruženja	Regionalna	2017 -2020	20 918 693,44 kn	A 689013 T 689035
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
1 Omogućiti pristup uslugama profesionalnog usmjeravanja većem broju građana otvaranjem novih Centara za informiranje i savjetovanje o karijeri, 2 Poboljšati kvalitetu usluga CISOK centara daljnjim razvojem i jačanjem postojećih usluga 3 Razvoj novih usluga profesionalnog usmjeravanja temeljenih na web dostupnosti, suradnji s partnerima i jačanju kapaciteta savjetnika u pružanju osobnih usluga 4 Ojačati kapacitete postojećih i novih CISOK centara u svrhu povećanja kvalitete usluga	Osobe prijavljene u evidenciju HZZ-a, kao i svi drugi netradicionalni korisnici kojima su potrebne usluge cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja Mlade nezaposlene osobe koje nisu u evidenciji HZZ-a, niti su u sustavu obrazovanja, tzv., osobe u NEET statusu	-promicanje razvoja cjeloživotnog vodstva karijere i podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja / Broj posjetitelja, udio u obrazovanju odraslih	Potpisna lista	

Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK centri) pružaju usluge profesionalnog usmjeravanja u suradnji s partnerima te omogućavajući dostupnost i prepoznatljivost usluga svim građanima kako bi razvili svoje potencijale, unaprijedili vještine upravljanja karijerom i bili aktivni sudionici na tržištu rada, te pridonijeli razvoju zajednice i gospodarstva na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Centri su središnja mjesta za pružanje pristupačne, otvorene i prepoznatljive usluge prilagođene potrebama korisnika. CISOK centri (u mjestima u kojima su osnovani) prepoznati su kao središnja mjesta za dohvat i aktivaciju NEET skupine. Aktivnosti projekta bit će usmjerene na tri ključna aspekta - omogućiti pristup uslugama profesionalnog usmjeravanja većem broju građana otvaranjem novih Centara za informiranje i savjetovanje o karijeri; daljnje unapređenje kvalitete usluga CISOK centara te jačanje kapaciteta CISOK centara. U sklopu projekta, uspostaviti će se osam novih CISOK centara diljem Republike Hrvatske. Planirani tempo otvaranja CISOK centara, koji podliježe promjenama u skladu s okolnostima provedbe projekta, jest otvaranje pet Centara tijekom 2017. godine te tri Centra u prvoj polovici 2018. godine. Daljnjim otvaranjem Centara dodatno će se povećati dostupnost i kvaliteta usluga. Širem krugu korisnika bit će dostupno informiranje i savjetovanje o obrazovnim mogućnostima i mogućnostima zapošljavanja te brojne aktivnosti namijenjene jačanju vještina upravljanja karijerom te drugih osobnih i profesionalnih kompetencija. Zapošljavanje i edukacije novih savjetnika pridonijet će kvalitetnijem pružanju usluga prema procijenjenim potrebama korisnika.

C.1.3. Analiziranje mogućnosti profesionalizacije rada s mladima				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MDOMSP Radna skupina za analizu mogućnosti profesionalizacije rada s mladima	Nacionalna, regionalna i lokalna	2017 – 2018. godine	Ukupni trošak projekta je 1.810.490,00 kn, a za 2017. i 2018. godinu, trošak iznosi 1.447.763,00 kn	A 788015 Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014 – 2020.“
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija
Opći cilj: - Unaprijediti, poduprijeti i profesionalizirati rad s mladima te promovirati i priznati njegov ekonomski i društveni doprinos većoj zapošljivosti mladih te društvenoj uključenosti - definiranje pojma rada s mladima, -analiziranje mogućnosti profesionalizacije rada s mladima -kreiranje smjernica za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacija -podizanje kvalitete		Udruge mladih i za mlade Osobe koje rade s mladima	- ujednačena kvaliteta rada s mladima	Izvešće o provedbi projekta

Sukladno Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine, a u svrhu stjecanja uvida u organizaciju i provedbu rada s mladima u Hrvatskoj, radi njegove daljnje profesionalizacije, MDOMSP je osnovalo Radnu skupinu za analiziranje mogućnosti profesionalizacije rada s mladima. Osnovne zadaće Radne skupine su izrada definicije rada s mladima, analize mogućnosti profesionalizacije rada s mladima te smjernica za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacije. Radna skupina za analizu mogućnosti profesionalizacije rada s mladima pripremila je sažetak operacije za prijavu projekta „Podrška razvoju i širenju rada s mladima u Hrvatskoj“ za koji je predviđeno financiranje iz Europskog socijalnog fonda, odnosno **OPULIP 2014. – 2020.** U sklopu ove operacije, radna skupina će nastaviti raditi na izradi podloge za standarde zanimanja i kvalifikacija.

Kako bi se uspješno analiziralo postojeće stanje rada s mladima u Hrvatskoj te identificirale potrebe i mogućnosti za daljnji razvoj, projekt predviđa i sveobuhvatno istraživanje kojim bi se, između ostalog, utvrdilo koje kompetencije, znanja, vještine i sposobnosti su potrebne osobama koje rade s mladima da bi taj posao obavljale uspješno. Na temelju rezultata istraživanja bit će moguće kreirati smjernice za daljnji razvoj i profesionalizaciju rada s mladima u Hrvatskoj.

C.2. Mjere dohvata**C.2.1. Provedba nacionalne kampanje GZM**

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS	nacionalno	2017. – 2019 (trajanje projekta 36 mjeseci)	750 000,00 kn	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
1 Povećati informiranost mladih o pozitivnim mjerama GZM 2 Unaprijediti razumijevanje GZM kao strukturne reforme 3 Povećati uključenost mladih u shemu GZM	- mladi u statusu NEET - poslodavci	- povećan broj mladih u aktivnostima GZM - povećana stopa zapošljavanja mladih u dobnoj skupini 15-29 - smanjena stopa nezaposlenosti mladih u dobnoj skupini 15-29 - smanjena stopa mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24 - smanjena stopa neaktivnih mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24	EUROSTAT www.gzm.hr	

Kampanja GZM provodit će se kao ESF projekt, kroz **OPULJP 2014.-2020.** Budući da će se promovirati sve mjere GZM, suradnik u provedbi bit će Savjet za praćenje provedbe GZM, s kojim će se usuglašavati i projektne aktivnosti prilikom izrade sažetka projekta. Važno je naglasiti da će se projekt provoditi putem izravne dodjele sredstava MRMS-u tijekom 3 godine, sa svrhom promocije i podizanja vidljivosti GZM što većem krugu dionika (s naglaskom na mlade u NEET statusu).

C.2.2. Socijalne inovacije u aktivaciji mladih

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MRMS	nacionalno/lokalno (otvoreni poziv)	4. Q 2017. – 2019 (trajanje projekta: 36 mjeseci)	30.000.000,00 KN	T 854021
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
1. Doprinijeti razvoju samopouzdanja mladih socijalno ugroženih skupina 2 Povećati uključenost mladih socijalno ugroženih skupina na tržištu rada 3 Razviti nove oblike pristupa mladima radi uključivanja u tržište rada/povratak u obrazovanje	- OCD, javna tijela (HZZ, CZSS), JLPS, institucije za obrazovanje odraslih, centri za profesionalnu rehabilitaciju - mladi u statusu NEET, posebno neaktivni NEET	- razvijen sveobuhvatni partnerski sustav podrške u aktiviranju mladih na tržištu rada/u povratku u obrazovanje, na lokalnoj razini - povećan broj mladih u aktivnostima GZM - povećana stopa zapošljavanja mladih u dobnoj skupini 15-29 - smanjena stopa nezaposlenosti mladih u dobnoj skupini 15-29 - smanjena stopa mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24 - smanjena stopa neaktivnih mladih u statusu NEET u dobnoj skupini od 15-24	Izvešća o provedbi projekata EUROSTAT Evaluacije iz projekata	

Ova će se mjera provoditi kao ESF projekt putem otvorenih natječaja, kroz **OPULJP 2014.-2020., u sklopu investicijskog prioriteta (IP) 9.** MRMS će prilikom pripreme projektnog sažetka konzultirati Savjet za praćenje implementacije GZM, a aktivnosti projekata bit će usko vezane uz rezultate i preporuke stručne analize u sklopu projekta Uspostava sustava praćenja NEET osoba. Financirat će se projekti koji će na inovativan način aktivirati neaktivne mlade u NEET statusu, odnosno projekti koji će pružiti sveobuhvatnu i holističku podršku mladima koji se nalaze daleko od tržišta rada, s naglaskom na stabilizaciju stanja mlade osobe, procese podrške te u konačnici, uključivanje u neku od mjera izravne provedbe GZM.

C.2.3. Osnaživanje udruga mladih i za mlade za rad s mladima				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MDOMSP Suradnici: udruge mladih	nacionalno/lokalno (otvoreni poziv)	2017 – 2018	1.590 000,00 KN	DP razdjel 102 A 558047 FP POLITIKA ZA MLADE
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Plani rana evaluacija	
-omogućavanje stabilne podrške udrugama civilnog društva - prevencija socijalne isključenosti mladih u područjima obrazovanja i zapošljavanja	Mladi 15-29 koji prebivaju u području aktivnosti udruga koje provode projekte usmjerene mladima u NEET statusu i prevenciji socijalne isključenosti mladih u područjima obrazovanja i osposobljavanja	Broj mladih koji su sudjelovali u programima udruga namijenjenih mladima u NEET statusu i prevenciji socijalne isključenosti Broj mladih ljudi uključen u obrazovni sustav, sustav osposobljavanja i mladih koji se zaposlio po završetku programa namijenjenih mladima u NEET statusu i prevenciji socijalne isključenosti, održanim u udrugama	Izvešća o rezultatima provedbe programa/projekata Izvešća	

Mjera se provodi sukladno Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine. Temeljem javnog poziva za prijavu programa i projekata usmjerenih mladima za financijsku potporu iz dijela prihoda od igara na sreću i raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu, za prioritarno područje "Rad s mladima koji nisu u sustavu obrazovanja i osposobljavanja te koji nisu zaposleni", sukladno prijavljenim i ocijenjenim programima, odobrena su i ugovorena sredstva u iznosu od 795.000,00 kuna (godišnje), za 7 programa. Riječ je o trogodišnjem programskom financiranju iz državnog proračuna, a za svaku godinu sklapaju se ugovori u istim iznosima.

C.2.4. Osnaživanje mreže regionalnih info-centara za mlade				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MDOMSP Suradnici: udruge mladih	nacionalno/lokalno (otvoreni poziv)	2017 – 2018	1 800 000,00 KN	DP razdjel 102 A 558047 FP POLITIKA ZA MLADE
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Plani rana evaluacija	
1 Doprinijeti razvoju samopouzdanja mladih socijalno ugroženih skupina 2 Povećati uključenost mladih socijalno ugroženih skupina na tržištu rada 3 Razviti nove oblike pristupa mladima radi uključivanja u tržište rada/povratak u obrazovanje	- OCD, javna tijela (HZZ, CZSS), JLPS, institucije za obrazovanje odraslih, centri za profesionalnu rehabilitaciju - mladi u statusu NEET, posebno neaktivni NEET	Broj mladih koji se kroz aktivnosti regionalnih info centara informirao o mogućnostima obrazovanja/osposobljavanja /zapošljavanja Broj (neformalnih) edukacija/programa kojima je cilj daljnje profesionalno usavršavanje i stjecanje novih kompetencija u svrhu veće zapošljivosti i broj mladih korisnika tih edukacija/programa Broj sadržaja kojima se putem različitih medijskih alata promoviraju obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje	Izvešća o rezultatima provedbe programa/projekata	

Mjera se provodi sukladno Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine. Temeljem javnog poziva za prijavu programa i projekata usmjerenih mladima za financijsku potporu iz dijela prihoda od igara na sreću i raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu, za prioritarno područje "Regionalni info-centri za mlade" sukladno prijavljenim i ocijenjenim programima, odobrena su i ugovorena sredstva u iznosu od 900.000,00 kuna (godišnje), za 4 regionalna info centra za mlade. Riječ je o trogodišnjem programskom financiranju iz državnog proračuna, a za svaku godinu sklapaju se ugovori u istim iznosima.

C.2.5. Aktivacija kroz kulturne sadržaje (Umjetnost i kultura za mlade)				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok implementacije	Ukupan trošak implementacije	pozicija troška u DP
Nositelj: MKULT Suradnici u provedbi: MZO	Regionalna (u svih 21 županija)	2017. – 2019.	18.000 000,00 kn	A 785011
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
- Bolja socijalna uključenost mladih u RH, posebno mladih u nepovoljnom položaju, kroz veće sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima i sadržajima Razvijanje socijalnih i kreativnih vještina i znanja koja doprinose socijalnom uključivanju mladih, posebno mladih u nepovoljnom položaju, sprečavanju njihovog ulaska u NEET skupinu te antisocijalnog ponašanja Poboljšanje pristupa mladih, posebno mladih u nepovoljnom položaju, kulturnim i umjetničkim sadržajima i aktivnostima.	- 2 500 mladih od 15 do 25 godina, posebno mladih u nepovoljnom položaju	Socijalno uključivanje i poboljšanje pristupa mladih kulturnim i umjetničkim sadržajima i aktivnostima te razvijanje njihovih socijalnih i kreativnih vještina i znanja što će doprinijeti prevenciji ulaska mladih u NEET skupinu te njihovog antisocijalnog ponašanja	Potpisne liste Izvešća o provedbi programa	

Za ovu mjeru je Ministarstvo kulture 12. prosinca 2016. objavilo poziv na dostavu projektnih prijedloga, u modalitetu otvorenog privremenog poziva. Mjera će se financirati sredstvima **ESF-a kroz OPULJP 2014. - 2020., u sklopu investicijskog prioriteta (IP) 9.i.** te sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske. Financirat će se projekti prijavljeni za jednu od tri skupine aktivnosti koje se odnose na pripremu i provedbu participativnih umjetničkih i kulturnih aktivnosti za mlade u srednjim školama; pripremu i provedbu participativnih umjetničkih i kulturnih aktivnosti za mlade u nepovoljnom položaju; i pripremu, produkciju i provedbu kulturnih i umjetničkih programa. Planirano trajanje provedbe projekata je 6 do 18 mjeseci.

D. MJERE PREVENCIJE I KOMPLEMENTARNE MJERE

Sljedeće mjere provode se u okviru drugih strateških dokumenata i nisu mjere Garancije za mlade, no doprinose ukupnom jačanju položaja mlade osobe na tržištu rada. Zbog izbjegavanja dvostrukog izvještavanja, njihova provedba i praćenje odvija se u okviru strateških dokumenata kojeg su dio. Mogu se podijeliti u 3 skupine:

1. Mjere koje doprinose razvoju strukovnog obrazovanja,
2. Mjere koje doprinose razvoju sustava informiranja o izboru karijere te
3. Provedba fiskalne politike koja podržava zapošljavanje mladih.

Dugoročno, provedbom ovih pretežno reformskih aktivnosti nastojat će se prevenirati ulazak u NEET status.

D.1. Mjere koje doprinose razvoju strukovnog obrazovanja

Strukovno obrazovanje razvija se sukladno spomenutom **Programu razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje od 2016. do 2020.**, kojega je u rujnu 2016. godine usvojila Vlada Republike Hrvatske, te Akcijskom planu za provedbu Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kojega je Ministar nadležan za obrazovanje donio u prosincu 2016. godine.

Također, MINGO radi podrške poticanju poduzetništva provodi ESF projekt „**Stipendiranje učenika u obrtničkim zanimanjima**“ unutar **OP ULIP 2014.-2020.** Kako bi se potaknuli učenici na razvoj poduzetništva i poticalo na upis u deficitarna obrtnička zanimanja, 2016. je potpisan i Sporazum o poslovnoj suradnji između MINGO-a (tadašnjeg Ministarstva poduzetništva i obrta) i HZZ-a. Iznos stipendije je 750,00 kuna mjesečno, a dodjeljuje se učenicima u srednjim školama koji pohađaju programe obrazovanja za zanimanja u sustavu deficitarnih obrta.

D.2. Mjere koje doprinose razvoju sustava informiranja o izboru karijere

Kako je u dijelu o već provedenim reformama spomenuto, MRMS je izradilo **Strategiju cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere 2016. – 2020.** Strategija pruža formalni okvir za promicanje cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja te pružanje kvalitetnih informacija o karijeri, savjetovanju, usmjeravanju i obrazovanju te okuplja ključne dionike u razvoju pružanja usluga definirajući njihove uloge i nadležnosti. Strategija ima za cilj poticati razvoj ljudskih potencijala s naglaskom na vještine upravljanja karijerom. Strategijom su identificirani prioriteti, mjere i aktivnosti pri uspostavi sustava za cjeloživotno profesionalno usmjeravanje. Uspostava sustava bit će podloga koja će građanima omogućiti dostupnost kvalitetne usluge profesionalnog usmjeravanja kako bi tijekom čitavog života razvijali svoju karijeru u skladu sa svojim sposobnostima, interesima, osobinama ličnosti i potrebama na tržištu rada, a u postupku izrade je **Akcijski plan provedbe za razdoblje od dvije godine.**

HZZ provodi **Sajmove poslova i karijera**, gdje se na jednom mjestu susreću poslodavci i posloprimci s ciljem prijavljivanja i razgovora za posao. HZZ od 2007. godine redovito svake godine organizira po jedan sajam u svakom regionalnom/područnom uredu. Osim izravnog kontakta između poslodavaca i posloprimaca u okviru sajмова organizirani su i drugi sadržaji: okrugli stolovi, radionice, forumi, tribine, predstavljanje programa Zavoda. Posjetiteljima se pruža mogućnost sudjelovanja na radionicama o aktivnom traženju posla, okruglim stolovima o tržištu rada, te prezentacijama vodećih poslodavaca na lokalnom tržištu rada. Sajmovi su organizirani u suradnji s lokalnim partnerima: lokalnom samoupravom, Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom obrtničkom komorom, Hrvatskom udrugom poslodavaca, razvojnim agencijama, centrima za poduzetništvo, školama, veleučilištima i školama za obrazovanje odraslih.

D.3. Provedba fiskalne politike koja podržava zapošljavanje mladih

Zakonom o doprinosima poslodavcima je omogućeno korištenje **fiskalne olakšice** u obliku oslobođenja od obveze obračunavanja i uplate doprinosa na plaću za (1) osobu koja se prvi puta zapošljava te za (2) osobu koja je mlađa od 30 godina te se zapošljava ugovorom o radu na neodređeno vrijeme. Svrha olakšice za prvo zapošljavanje je osiguravanje prvog pristupa zaposlenju, dok je svrha olakšice za zapošljavanje mladih na neodređeno vrijeme, kako je prethodno opisano i u području o zaposlenosti mladih, podrška demografskoj i populacijskoj politici kroz radnu i socijalnu sigurnost. Provedbu olakšica kao nadležna tijela prate HZMO i MFIN/Porezna uprava putem JOPPD obrasca, dok MRMS prati provedbu kroz mjesečne izvještaje nadležnih tijela.

3. FINANCIRANJE GARANCIJE ZA MLADE

Naziv reforme/ inicijative	Godine za koje je planirano financiranje/ način provedbe	Izvori i razine financiranja							Br. planiranih korisnika (gdje je moguće)			Trošak po korisniku (gdje je moguće)
		YEI	EU/ESF	DP, uključujući sufinanciranje	Poslojateljica DP	Područno/ Lokalno financiranje	Troskovi poslodavaca	Drugo	muškarci	zene	ukupno	
A.1. MJERE ZA UKLJUČIVANJE NA TRŽIŠTE RADA												
A.1.1 Podrška zapošljavanju (MAPZ) potpore javni rad	2017 -2018	40 091 032 14 kn	6 625 968 37 kn	103 891 335 57 kn	A 689023 T 689035	/	/	/	/	/	6 147	27 918 00 kn/god snje
		88 887 334 40 kn	12 427 518 66 kn	26 570 230 30 kn	A 689023 T 689035	/	/	/	/	/	5 142	24 743 00 kn/ 6 mjesec
A.1.2 Podrška samozapošljavanju (MAPZ)	2017 -2018	31.830 947 93 kn	10 330 985 72 kn	29 951 556 84 kn	A 689023 T 689035	/	/	/	/	/	2 685	26 362 00 kn/godisnje
A.1.3 Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (MAPZ)	2017 -2018	184 547 687 18 kn	366 568 816 41 kn	447 845 796 94 kn	A 689023 T 689035	/	/	/	/	/	19 124	52 236 00 kn/godisnje
A.2. MJERE ZA POVRATAK U OBRAZOVANJE												
A.2.1 Podrška obrazovanju (MAPZ) Osposobljavanje na RM Obrazovanje nezaposlenih	2017 -2018	0 00 kn	0 00 kn	26 504 804 40 kn	A 689023	/	/	/	/	/	899	16 925 00 kn
		67 131 570 32 kn	19 653 648 06 kn	38 696 772 23 kn	A 689023 T 689035	/	/	/	/	/	8 596	16 991,00 kn
A.2.2 Povratak u obrazovanje mladih/pripadnika ranjivih skupina (MZO)	2018 -2020	9 975 000 00 kn	0 00 kn	0 00 kn	odredit će se 2018 ili reb. 2017	/	/	/	350	175	525	19 000 kn
A.2.3 Obrazovanjem do veće zaposljivosti mladih (MZO)	2018 -2020	50 000 000 00 kn	0 00 kn	0 00 kn	K 818050	/	/	/	/	/	/	odredit će se izrazitom projektom sažetka
A.2.4 Druga prilika za stjecanje kvalifikacije u visokom obrazovanju (MZO)	2017 -2020	53 000 000 kn	0 00 kn	0 00 kn	K 679106	/	/	/	N/A	N/A	1.800	22 200 00 kn
UKUPNO (uključujući provedbu)		525.463.571,97 kn	415.505.957,24 kn	672.402.496,28 kn								
B. OSNAŽIVANJE I PODRŠKA ZAPOSLOVANJU MLADIH												
B.1 Osnazivanje Centara za zapošljavanje mladih	2017 -2022	N/A	26 010 000 00 kn	4 590 000 00 kn	A 689013 T 689035	/	/	/	N/A	N/A	sv NO mladih	/
B.2 Osnazivanje kapaciteta dionika provedbe GZM (za pružanje informacija o pravima/obvezama iz radnog odnosa i drugih oblika rada te izboru karijere)	2017 -2019	N/A	15 954 500 00 kn	2 815 500 00 kn	T 854021	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
B.3 Dubinska analiza sustava mentorstva	2017 -2018	N/A	510 000 00 kn	90 000 00 kn	T 854021	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
B.4 Pružanje podrške sustavu mentorstva – Faza I	2018 -2019	N/A	16 150 000 00 kn	2 850 000 00 kn	T 854021	/	/	/	/	/	/	/
C. PROVEDBA AKTIVNOSTI DOHVATA												
C.1 REFORMSKE AKTIVNOSTI												
C.1.1 Uspostava sustava praćenja NEET osoba	2016 – 2017	N/A	549 397 50 kn	96 952 50 kn	T 854021	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
C.1.2 Razvoj i uspostava CISOK-a	2017 -2020	N/A	17 780 889 42 kn	3 137 804 02 kn	A 689013 T 689035	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
C.1.3 Analiziranje mogućnosti profesionalnog razvoja mladih	2017 -2018	N/A	1 230 598 55 kn	217 164 45 kn	A 788015	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
MJERE DOHVATA												
C.2.1 Provedba nacionalne kampanje GZM	2017 – 2019	N/A	637 500 00 kn	112 500 00 kn	T 854021	/	/	/	N/A	N/A	N/A	N/A
C.2.2 Socijalne inovacije u aktivnosti mladih	2017 -2019	N/A	25 500 000 00 kn	4 500 000 00 kn	T 854021	/	/	/	/	/	/	/
C.2.3 Osnazivanje udruga mladih za mlade za rad s mladima	2017 -2018	N/A	0 00 kn	1.590 000 00 kn	A558047	/	/	/	/	/	/	/
C.2.4 Osnazivanje mreže regionalnih info-centara za mlade	2017 – 2018	N/A	0 00 kn	1.800 000 00 kn	A 558047	/	/	/	/	/	/	/
C.2.5 Aktivacija kroz kulturne sadržaje (Umjetnost kultura za mlade)	2017 -2019	N/A	15 300 000 00 kn	2 700 000 00 kn	A 785011	/	/	/	/	/	2 500	/
UKUPNO		525.463.571,97 kn	536.229.832,71 kn	687.860.482,25 kn								

N/A - nije primjenjivo / ne koristi se ili nema podataka

PRILOZI

TABELARNI I GRAFIČKI PRIKAZI

Tablica 1 – Pregled kretanja nezaposlenosti mladih od 2013. do 2016. godine (str. 7)

Tablica 2 – Pregled kretanja zaposlenosti temeljem Ankete o radnoj snazi, za razdoblje od 2014. do 2016. (posljednji usporedivi podaci za 3. kvartale), Izvor podataka: EUROSTAT

	3Q 2014			3Q 2015			3Q 2016		
	ukupno (tisuća)	prema razini obrazovanja*	15-29	ukupno (tisuća)	prema razini obrazovanja*	15-29	ukupno (tisuća)	prema razini obrazovanja*	15-29
15-24	104,7	6,4	100,5	10	135,8	9			
		85,2		80,7		118,3			
		13,1		9,8		8,6			
25-29	184,4	nema podataka	179	nema podataka	169,8	nema podataka			
		116,3		114,8		97,3			
		66		62,1		71,4			
ukupno 15-29	289,1	6,4	279,5	10	305,6	9			
		201,5		195,5		215,6			
		79,1		71,9		80			
ukupno 15-64	1,606.2		1,607.6		1,621.2				

*ISCED 2011: (1) razina 0-2, (2) razina 3 i 4, (3) razina 5-8

Tablica 3 - Udio mladih niskokvalificiranih osoba u ukupnom broju mladih prema dužini nezaposlenosti u 2015. i 2016. godini, Izvor: HZZ

Trajanje nezaposlenosti	Ukupno mladi 2015			Ukupno mladi 2016		
	15-29			15-29		
	Ukupno NSS	Ukupno - SVI	Udio,	Ukupno NSS	Mladi - SVI	Udio,
			%			%
0-3 mjeseca	2.985	37.606	7,9	2.500	34.230	7,3
3-6 mjeseci	1.292	20.221	6,4	975	13.549	7,2
6-9 mjeseci	219	5.795	3,8	461	4.420	10,4
9-12 mjeseci	215	4.140	5,2	471	2.656	17,7
1-2 godine	145	9.697	1,5	1.081	7.052	15,3
2-3 godine	147	4.290	3,4	563	2.698	20,9
3-5 godina	386	3.619	10,7	573	2.460	23,3
5 i više godina	337	1.449	23,3	294	1.304	22,5
UKUPNO	5.726	86.817	6,6	28.708	68.369	42,0

Tablica 4 - Udio nezaposlenih mladih osoba s invaliditetom u ukupnom broju mladih prema razini obrazovanja za 2015 i 2016 godinu, Izvor: HZZ

Obrazovanje	Ukupno mladi 2015			Ukupno mladi 2016		
	15-29			15-29		
	Ukupno OSI	Ukupno - SVI	Udio, %	Ukupno OSI	Mladi - SVI	Udio, %
Bez škole i nezavršena osnovna škola	21	1.833	1,1	30	1.608	1,9
Osnovna škola	168	7.006	2,4	207	5.310	3,9
SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	1.878	28.803	6,5	1.869	21.717	8,6
SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	316	32.489	1,0	323	25.311	1,3

Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij	32	7.970	0,4	29	6.739	0,4
Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	27	8.716	0,3	27	7.684	0,4
UKUPNO	2.442	86.817	2,8	2.485	68.369	3,6

Tablica 5 - Udio mladih osoba s invaliditetom u ukupnom broju mladih prema dužini nezaposlenosti u 2015. i 2016. godini, Izvor: HZZ

Trajanje nezaposlenosti	Ukupno mladi 2015			Ukupno mladi 2016		
	15-29			15-29		
	Ukupno OSI	Ukupno - SVI	Udio,	Ukupno OSI	Mladi - SVI	Udio,
			%			%
0-3 mjeseca	357	37 606	0,9	373	34.230	1,1
3-6 mjeseci	262	20.221	1,3	283	13.549	2,1
6-9 mjeseci	197	5 795	3,4	219	4.420	5,0
9-12 mjeseci	164	4 140	4,0	189	2.656	7,1
1-2 godine	480	9.697	5,0	455	7.052	6,5
2-3 godine	288	4.290	6,7	285	2.698	10,6
3-5 godina	386	3.619	10,7	351	2.460	14,3
5 i više godina	308	1.449	21,3	329	1 304	25,2
UKUPNO	2.442	86.817	2,8	2.484	68.369	3,6

Tablica 6 - Mlade osobe prema razini obrazovanja i dužini prijave u evidenciju, s osvrtom na OSI za 2016. godinu, Izvor: HZZ

Trajanje nezaposlenosti	0 - 3 mj.		3 - 6 mj.		6 - 9 mj.		9 - 12 mj.		1 - 2 g.		2 - 3 g.		3 - 5 g.		5 i više godina	
Razina obrazovanja	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI	SVI	OSI
Bez škole i nezavršena osnovna škola	212		89	1	45	2	20		56	1	17		24		5	
Završena osnovna škola	2.118	10	943	7	511	6	228	7	360	15	136	2	133	9	34	5
S.Š. do 3 godine te za KV i VKV radnike	13.469	270	7.058	184	4.033	125	1.788	99	2.080	153	740	82	581	78	162	39
S.Š. u trajanju od 4 i više godina	14.153	36	7.366	46	4.465	16	1.816	18	1.969	29	598	6	375	11	81	4
Gimnazija	1 484	3	722	1	384		155	1	156	1	49		32	2	6	
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	3 607	8	1.796	4	939	1	382	2	451	42	97		42		7	
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	6 719	16	2 593	5	993	2	421	2	405	2	69		19	1	1	
Ukupno	41.762	343	20.567	248	11.370	152	4.810	129	5.477	205	1.706	90	1.206	101	296	48

Tablica 7 - Osnovni pokazatelji o nezaposlenosti i zapošljavanju mladih 15-29 u razdoblju siječanj-prosinac 2015.-2016. godine

Pokazatelj	I. - XII. 2015.	I. - XII. 2016.	Stopa promjene 2016./2015.
Registrirana nezaposlenost, prosjek	84.724	68.541	-19,1
- Muškarci	40.426	31.375	-22,4
- Žene	44.298	37.166	-16,1
Izlasci iz nezaposlenosti	156.269	147.381	-5,7
Radni odnos	91.306	87.194	-4,5
- Potpore za zapošljavanje	4.333	3.960	-8,6
- Javni radovi	2.818	1.966	-30,2
Samozapošljavanje	1.278	1.134	-11,3
- Potpore za samozapošljavanje	778	687	-11,7
Drugi oblici rada	17.022	14.533	-14,6
- Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	16.000	13.613	-14,9
Ostali razlozi	46.663	44.520	-4,6
Zapošljavanje bez mjera	85.677	82.635	-3,6

Zapošljavanje na temelju radnog odnosa	91.306	87.194	-4,5
(A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.788	2.359	-15,4
(B) Rudarstvo i vađenje	57	67	17,5
(C) Prerađivačka industrija	14.248	13.414	-5,9
(D) Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	148	148	0,0
(E) Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	712	695	-2,4
(F) Građevinarstvo	6.495	5.566	-14,3
(G) Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	14.616	14.117	-1,0
(H) Prijevoz i skladištenje	2.680	2.739	2,2
(I) Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	19.922	19.443	-4,9
(J) Informacije i komunikacije	1.235	1.242	0,6
(K) Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	714	661	-7,4
(L) Poslovanje nekretninama	417	441	5,8
(M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.181	3.197	0,5
(N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5.923	6.107	3,1
(O) Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2.304	1.986	-13,8
(P) Obrazovanje	6.618	6.446	-2,6
(Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	4.971	4.515	-9,2
(R) Umjetnost, zabava i rekreacija	1.454	1.482	1,9
(S) Ostale uslužne djelatnosti	2.587	2.513	-2,9
(T) Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	225	193	-14,2
(U) Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	11	8	-27,3

Tablica 8 - Mlade osobe uključene u mjere aktivne politike zapošljavanja, I – XII 2016

Mjere/Intervencije	15-24	25-29	Ukupno mladi 15-29
Javni radovi	1.094	872	1.966
Obrazovanje nezaposlenih	1.071	458	1.529
Potpore za samozapošljavanje	203	484	687
Potpore za zapošljavanje	2.415	1.535	3.950
Potpore za očuvanje radnih mjesta	227	299	526
Stručno osposobljavanje za rad	7.258	6.355	13.613
Potpora za usavršavanje	4	5	9
Ukupni zbroj	12.282	10.008	22.290